

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

SCLOVENECE

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Nov podonavski načrt

Pred dobrimi tremi tedni je francoska vlada izročila v Rimu spomenico, v kateri razglablja o načinu, kako bi bilo najboljšje mogoče urediti podonavsko vprašanje v prid vsem neposredno prizadetim državam, a izven vsakih političnih spekulacij. To se je zgodilo še pred konferenco Male zveze v Sinaji. Predvčerajšnjim, dne 1. oktobra pa sta baron Aloisi in državni podtajnik Suvich, ki zastopata Italijo v Ženevi, razdelila med zastopnike velesil kakor tudi med predstavnike nasledstvenih držav bivše avstro-ogrske monarhije daljšo spomenico, ki naj bi bila nekaj odgovor na francoske predloge in v kateri italijanska vlada odkriva svojo igro ter prihaja s konkretnimi predlogi, kako naj bi se po njenem mnenju uredilo podonavsko vprašanje v »splošno zadovoljnost« nje same in vseh prizadetih držav v podonavski kotlini. To se je zgodilo po objavi sklepov sinajskega sestanka.

Italijanska spomenica prav za prav nikogar ni presenetila in tudi nikogar ne razburja. Znano je, da sta v teku zadnjih mesecev francoska in italijanska vlada na celi črti medsebojnih odnosov in seveda tudi v podonavskem vprašanju prišli do sporazumnih vidikov. Govorilo se je celo, da sta sklenili obe vladi ravno v vprašanju urejanja Srednje Evrope sodelovati v iskrenem, povsem lojalnem sporazumu in ničesar ne podvzeti na lastno pest proti interesom ene ali druge države. Čuden se le zdi postopek. Na tajno informativno »spomenico« francoske vlade bi Italija bila lahko odgovorila v ravno tako tajni spomenici, a je raje takoj stopila pred najširšo politično javnost in seveda s tem riskirala, ali »a morebiti celo želela tudi javno kritiko svojih predlogov. Nam bi bilo ljubše, če bi bili obe državi, Francija in Italija, nadaljevali medsebojne razgovore vse dotlej, da bi se bili sporazumeli na enoten skupen predlog, ker bi sporazumni nastop obeh velesil ugodno in pomirjevalno vplival na vso Evropo predvsem pa na podonavske države in ker bi izostalo mnogo nepotrebnega prerekanja, odnadel bi pa tudi sum, da je Italija hotela izkoristiti priliko, da svojevoljno izpelje nekaj manevra proti Mali zvezi, ki je izšla okrepljena s sinajsko konferenco, na isti način, kot je proti političnemu naktu Male zveze v februarju začela intrigrirati s svojim predlogom o sporazumu štirih velesil.

Naj bo ozadje italijanske inicijative kakoršnokoli, smatramo, da smo upravičeni da takoj v začetku debate, ki se brez dvoma začne, lojalno izpovemo svoje stališče k predlogom, ki tičejo Podonavje, torej v prvi vrsti podonavske države, ki je naša domovina Jugoslavija.

Kaj hoče Italija? Italijanski predlogi se oslanjajo na sklepe lanske gospodarske konference v Stresu v Italiji, o katerih smo mislili, da so pozabljeni, a ki jih je, kakor vidimo, italijanska vlada izgrebla in na nje zgradila ambiciozno zgradbo svojega novega Podonavja. Konferenca v Stresu je namreč prišla do zaključka, da je mogoče gospodarsko krizo v podonavskih deželah rešiti le na ta način, da si vse podonavske države, samo one in brez sodelovanja kakšne velesile, medsebojno dovolijo preferenčne ugodnosti za razprodajo žitnih pridelkov. Italijanska vlada je to osnovno misel o preferenčnih pogodbah za žitne pridelke sedaj razširila sploh na vse panoge gospodarskega udejstvovanja, torej tudi na industrijo. Da, še več, Italija predlaga, da naj stopijo v krog Podonavja tudi druge izvenpodonavske države in velesile in sicer na ta način, da se podonavske države pogodbeno zavežejo, da bodo dovolile preferenčne ugodnosti za industrijske izdelke, prihajajoče od drugih držav, v toliki meri, v kolikor bodo dotične izvoznice industrijskih izdelkov dovolile preferenčne ugodnosti za nakup podonavskega žita. Toda mesto da bi smatrala Podonavje za neke vrste gospodarsko enoto, ki naj kot celota sklepa preferenčne pogodbe z industrijskimi državami, predlaga Italija dvostranske pogodbe posamezne države s posamezno državo, pogodbe torej, ki bi jih vsaka podonavska država sklepala ločeno, a vendar po sličnih smernicah. To je italijanski predlog v kolikor je znan.

K temu bi pripomnili prvič to, da je za nas sprejemljiv samo takšen predlog o obnovi Podonavja, ki je izključno gospodarskega značaja. Za nas političnega problema v Podonavju ni, ti so bili rešeni z mirovnimi pogodbami, ki so in ostanejo za nas nedotakljivi zapisniki naših pravic. Zatorej bomo na vsak četudi navidezno čisto gospodarski predlog gledali s sumljivimi očmi, dokler ne bomo jasno videli in z rokami otipali trdna jamstva, da se za gospodarskimi načrti ne skrivajo politične intrige. Mi bomo prisledili le, k oni mizi, okrog katere bodo sedeli državniiki, ki so neomajno in lojalno kakor mi priznali obstoječi politični red in obstoječe meje. Vse drugo bi bilo slepmišljenje in izguba časa. V okviru naše omenjene politične dogme pa gre lahko naše sodelovanje na gospodarskem polju silno daleč, ker naša želja po miru in po mirnem delovanju je iskrena.

Danes ne moremo trditi pozitivno, da italijanski predlog v celoti spoštuje to naše jasno zahtevano stališče, ker se nam zdi, da je ploskanje, ki ga žanje v Nemčiji in na Madjarskem, vse preveč bučno. O Nemcih in Madjarskih pa vemo, kar vedo vsi, da hočejo porušiti vse, kar smo mi pripravili s svojo prvo branit. Revolverski strelji, ki so danes padli na Dunaju in so hoteli podreti dr. Dollfusa, borec za neodvisnost Avstrije, so krvav migljaj, da so baš tam, kjer je odobravanje italijanskega predloga največje, temne sile pridno na delu, da podirajo temelje, na katerih je zgrajena tudi naša državna in narodna neodvisnost.

Na drugi strani pa se ni mogoče ubraniti vtisu, da s svojim načrtom o ločenih pogodbah od države do države, Italija vendar le želi — kar se ji seveda ne bo posrečilo — razkrajati strnjeno in medsebojno povezanost držav Male zveze. Mala zveza je skupina, je zunanje-politično po smislu svojega pakta nedeljiva ce-

Atentat na Dollfussa

Prva žrtev boja za neodvisnost

Austrijskega kanclerja je obstrčil političen fanatik - Obširne aretacije - Kancler ni težko ranjen

Dunaj, 3. okt. (a) Ko se je danes popoldne vračal kancler Dollfuss s seje krščansko socialnega kluba v parlamentu, je streljal nekdo nanj in ga zadel v roko in v prsa. Kanclerja so takoj prepeljali v bolnišnico. Njegovo stanje pa ni nevarno.

Atentatorja so aretirali. Ime mu je Rudolf Vergil in je bivši vojak. Policija je aretirala vse politične osumljence. Pričakovati je velikih socijalističnih in protinacističnih demonstracij.

Takoj po atentatu so spravili zveznega kanclerja dr. Dollfussa na najbližnjo postajo društva za reševanje in prvo pomoč. Tam so ranjenca podrobno pregledali in rano rentgensko fotografirali. Zdravniški pregled je pokazal, da je prvi strel zadal kanclerja v gornji del leve strani prsa, prebil suknjo, vendar ni prodrl niti skozi sraceo. Nato je strel obrazil gornji del desne mišice, vendar je, kakor vse kaže, šel tik pod kožo in ni ranil nobene žile. Stanje zveznega kanclerja je razmeroma ugodno.

Takoj po rentgeniziranju rane je svezni kancler sprejel podkanclerja gosp. Feyja in ministra g. Schmitza. Ko bo rana izprana in obvezana, bo kancler odšel na svoje stanovanje. Dr. Dollfuss je sklenil, da tudi začasno ne bo izročil svojih poslov. Vrtil jih bo v svojem stanovanju.

Napadalec je hitlerjevec

Dunaj, 3. okt. AA. Zdravstveno stanje kanclerja Dollfussa je zadovoljivo. Zdravniki so ranjencu svetovali nekaj dni popolnega mira. Navzlic temu pa bo Dollfuss vodil državne posle iz svojega stanovanja. Nocoj ob 20 bo govoril po radiju avstrijskemu ljudstvu.

Napadalec je Dunajčan Rudolf Dertil. Zdj mu je 22 let. Svoječas je bil vojak zvezne vojske. Kasneje so ga odpustili iz vojske. Danes popoldne se je del časa potikal po vezah parlamenta in čakal

Kancler Dollfuss.

na priliko, da izvrši atentat. Predomisljal je očiten. Pri zaslišanju je izjavil, da je politično indiferenten, da pa je hotel ubiti člana vlade, da bi s tem stopil v ospredje javnega zanimanja. Krščansko socialni krogi ugotavljajo, da je bil napadalec član nacionalno socijalistične stranke. Zaradi tega je bil tudi svojčas odpuščen iz vojske.

Dunaj, 3. okt. (a) Podkancler major Fey je imel po radiju govor. Med drugim je dejal, da se vlada močno raduje, ker je kancler ušel atentatu kakor po božji previdnosti. Potrdil je dalje, da je napadalec bil 3 leta v zvezni vojski do 1933. Major Fey je naznanil, da bo kancler Dollfuss že v par dneh prišel v svoj urad na Ballplatz.

Po poročilu nocojšnjih listov, zlasti »Extra Blatt«, je bil napadalec Dertil izključen iz zvezne vojske zaradi nacionalno socijalistične propagande. To je bilo pred 3 meseci. Njegovega brata, ki

je bil nacionalno socijalistični kurir, so aretirali, ko je hotel čez avstrijsko-bavarsko mejo v avstrijsko taborišče v Lechfeldu. Zdj se nahaja v zaporo. Tudi Dertilova sestra je znana kot zagrizena hitlerjevka. Dertilovo stanovanje je vse pokrito s kljukastimi križi. Napadalec je bil prejšnji teden v Nemčiji in se je vrnil na Dunaj šele pred dnevi.

Atentat na avstrijskega zveznega kanclerja spada med tista sredstva politične borbe, ki jih krščanska morala brezpogojno obsoja in jih označuje kot zločinske. Motiv, ki je vodil atentatorja, še ni znan, pa vsekakor plod velike umske zmede in moralnega propada, ki ga povzročajo v današnjem času globoke zablode z desne in z leve. Naj je atentator sam ali naj stoji za njim skupina kanclerjevih političnih nasprotnikov, svojega namena ne bi bil dosegel, četudi bi bil kancler postal žrtev zločinskega zamisla. Zakaj usoden razvoj zgodovine gre svojo pot naprej in ne bo ga ustavil ne posameznik ne skupina: marksizem je v zadnjih izdihljajih tudi v Avstriji, kjer je Dunaj njegova veletrdnjava, in nauk o plemenski nemski državi nasilnega poenotenja in poganškega cenzurizma v Avstriji ni našel plodovite zemlje za svoj razmah. Previdnost, ki zgodovini riše pot, je rešila kanclerja Dollfussa, da izvrši veliki preobrat v stanovsko državo, ki se bo naslanjala na avtoriteto krščanskih moralnih načel na eni in na ljudsko občestvo na drugi strani, in tega preobrata ne bo mogla preprečiti nobena sila, najmenj pa zločin. Atentator, ki je dvignil svojo roko proti Dollfussu, bo le pospešil likvidacijo nekrščanskih političnih sil, ki so ovira za uresničenje Dollfussovega zamisla. Ves kulturni svet pa ob tej priliki častita kanclerju in se raduje, da se namen zločinca ni posrečil in da se je Evropi ohranil državnik, ki igra in bo igral v zgodovini njenega preporoda in moralnega dviga ter socialne ureditve eno najvažnejših vlog.

Sestanek Veličasten sprejem našega dveh kraljev kraljevskega para v Varni

Varna, 3. okt. m. Vse bolgarsko časopisje se obirno bavi z obiskom našega kraljevskega para pri bolgarskem kralju in kraljici ter izjavlja, da bo ta sestanek rodil pomembne rezultate za odnose balkanskih narodov. Ko je približno ob 3 zapolna naša križarka »Dubrovnik«, s katero potuje kralj Aleksander in kraljica Marija v bolgarske vode, so ji prišli nasproti trije veliki rušilci, ki so spremeljali našo križarko do Varne. Takoj, ko se je na obzoru pokazala naša križarka, je topništvo na obali izstrelilo na čast visokim gostom 21 topovskih strelcev. Ko je naša križarka priplula v bližino kraljevega pristanišča pred dvorcem Evksinograd, je vstopil v svojo jahto bolgarski kralj Boris s spremstvom in se je peljal naproti naši križarki. Na palubi križarke je bila razvrščena v paradni obleki častna četa naših mornarjev, na čelu katere je bila vojaška godba, ki je ob prihodu bolgarskega kralja, ki sta ga pričakovala kralj Aleksander in kraljica Marija, istofako na palubi, intonirala bolgarsko državno himno »Sumi Marica...«

Pozdrav med našim kraljem in kraljico ter bolgarskim kraljem je bil zelo prisrčen.

Suvereni so nato stopili na jahto bolgarskega kralja, s katero so se odpeljali do kraljevskega pristanišča pred sam dvorec Evksinograd. Ko je kralj Aleksander stopil na bolgarska tla, je bolgarska artilerija ponovno izstrelila 21 častnih topovskih strelcev. Častne čete na obali ni bilo radi tega, ker obisk našega kralja ni uradnega značaja. Kralj Aleksander in kraljica Marija sta se nato v spremstvu bolgarskega kralja Borisa, kraljice Jovane, princa Cirila in princeze Evdokije podala v sam dvorec, kjer je bila visokim gostom servirana zakuska. Obe kraljici sta po zakuski odšli v parke, ki obdajajo

Dunajska vremenska napoved: V severnih Alpah hladno, menjajoča se oblačnost, ki bo poje-mala. Vzhodni rob Alp: hladno, izpremenljivo. Južne Alpe: Temperatura se bo znižala, mogoče že danes ponoči nevihte, kasneje se bo oblačnost zmanjšala.

lota in ima vse pripravljeno, da si ustvari odgovarjajočo enotnost tudi na gospodarskem polju. Ločene pogodbe v primeru Male zveze niso mogoče. Če jih Italija kljub temu in ravno po sinajski konferenci tako odločno priporoča, nima čistega namena, da bi dejansko kaj pripomogla k izboljšanju gospodarskih razmer v Podonavju, ampak želi le zasledovati politične cilje, ker se zaganja v ono skupino držav, ki so v Podonavju edino jamstvo za mir.

Naposled, in tudi to govori v neprilog italijanskega načrta, veje skozi to najnovejšo Musolinijevo spomenico zelo spretno maskirana ofenziva za osvojitve podonavskega trga po italijanski in nemški industriji. Italija in Nemčija sta največji odjemalki, oziroma lahko postane največji odjemalki za podonavsko žito in bi v primeru, da bi italijanski predlog prodrl, Podonavje in Malo zvezo lahko naravnost preplaviti s svojimi izdelki, ju podjarmili gospodarsko, uničili češkoslovaško industrijo in naposled skušali uveljaviti tudi svoje politične sanje.

Komu naj torej služi italijanska ponudba? Zelo veseli bomo, če nam bodočnost odvzame vse navedene dvome v iskrenost najnovejšega manevra, ki se je sprožil v Rimu. Dotlej pa le zadržujmo navdušenje in čakajmo.

dvorec in sta si nato ogledali tudi bližnje vinograde. Kralj Aleksander je ostal v dvorcu v razgovoru z bolgarskim kraljem. Ostali del popoldneva sta prebila kraljevska para v intimnem razgovoru.

Po določenem programu sta se proti večeru kralj Aleksander in kraljica Marija v spremstvu bolgarskega kralja in kraljice, princa Cirila in princeze Evdokije odpeljala s kraljevske jahte do naše križarke. Ko je bolgarski kralj stopil na palubo naše vojne križarke, so oddali z iste njemu v čast 21 topovskih strelcev. Na palubi sami pa je bila častna četa naših mornarjev. Vojaška godba je z igrala bolgarsko in našo državno himno. Na kri-

„Pozdravljamo jugoslovanskega kralja, ko stopa na bolgarska tla“

Varna, 3. okt. m. Vse razprave bolgarskih političnih krogov v Sofiji in Varni so sedaj osredotočene na obisk jugoslovanskega kraljevskega para. Javno mnenje živahno komentira pomembni sestanek jugoslovanskega suverena in večina tiska napoveduje pričetek nove dobe v odnosih balkanskih narodov. Vodilni listi »Zora«, »Utro«, »Znam«, »Pladnez«, »Slovo«, »Mir« itd. prinašajo o tem dolge in simpatične članke. Tako piše vodilni demokratski list »Mir« med drugim: »Kakor z vsemi državami, tako bi želeli tudi z Jugoslavijo živeti v mirnih in prijateljskih odnosih. Dobra soseščina je danes boljša in dražja od same Zveze narodov. Ni večje varnosti za državo, kakor je prijateljstvo. Prav radi tega vidimo, da se državniki kljub težki povojni dobi razprtji in razdorov, trudijo, da bi olajšali mednarodne odnose ter jih naslonili na iskrenost in solidnejše temelje. Odnosi med Bolgarijo in Jugoslavijo se ne nanašajo samo na dve državi. Ti odnosi imajo večji pomen in pomembnejši vpliv. Brez pretiravanja lahko trdimo, da ne delajo oni, ki so jim pri srcu dobri

25 letnica svobodne Bolgarije

Varna, 3. okt. m. Po vsej Bolgariji se je danes slovesno praznovala 25-letnica bolgarske neodvisnosti in 15-letnica, odkar je stopil na prestol kralj Boris, ki je kakor znano, zasedel bolgarski prestol po abdikaciji svojega očeta kralja Ferdinanda po zlomu Bolgarije na solunski fronti. V Sofiji, kakor tudi po vseh ostalih bolgarskih mestih so bile velike vojaške parade, ki so zlasti v Varni, kjer se jih je udeležil tudi kralj, napravile globok vtis.

odnosi med Jugoslavijo in Bolgarijo, samo za te odnose, ampak tudi za evropski mir. Kot poborniki ideje za zblizanje dveh bratskih narodov sta se kot prva izkazala poglavarja teh držav. Sestanek v Evksinogradu je že drugi slučaj, ki bi moral po svojem značaju okrepiť bratstvo dveh najsorodnejših balkanskih narodov. S tem prepričanjem in z zaupanjem v srečno bodočnost iskreno pozdravljamo jugoslovanskega kralja, ko stopa na bolgarska tla.

»Slovo« piše, da vsa bolgarska javnost pozdravlja prihod jugoslovanskih kraljevskih gostov, saj je zblizanje dveh vladarskih rodbin prvi korak k čiščenju zaraslih potov zat zblizanje dveh bratskih narodov na Balkanu.

»Nihče se ne sme odreči idealom bolgarskega naroda.« je izjavil Kazanov, predsednik jugoslovansko-bolgarske lige, »toda odgovoriti moramo na korake, ki jih je prvi storil Belgrad, srce jugoslovanskega naroda, in s tem pokazal pot, po kateri morata ta dva ponosna naroda iti.«

Štambul čaka...

Carigrad, 3. okt. m. Prihod jugoslovanskega kralja in kraljice so pričakovali danes popoldne. Zaradi daljšega bivanja jugoslovanskega kraljevskega para v Balčiku pa je bil preložen na jutri dopoldne. Predsednik turške vlade se je o predstojećem obisku jugoslovanskega kralja in kraljice razgovarjal z bivšim grškim predsednikom Venizelosom, ki se trenutno mudi v Carigradu. Temu sestanku je prisostvoval tudi grški poslanik v Ankari, Sekarelopoulos. Ob tej priliki se je govorilo tudi o nadaljnjem potovanju jugoslovanskega kraljevskega para v Grčijo, odnosno v Atene, Pirej in na Krf. Radi prihoda kralja Aleksandra bo odpotoval Venizelos iz Turčije šele v četrtek. Kakor se do sedaj doznava, prihaja jugoslovanskega kraljevskega para v Carigrad incognito. Križarki »Dubrovnik«, s katero potuje jugoslovanski kralj in kraljica, bo odplul nasproti v Crno morje oddelek turške mornarice s križarko »Juvus« na čelu. Jugoslovanska križarka »Dubrovnik« bo priplula v Carigrad jutri dopoldne približno okoli 10 in se bo zasedla ob

sami obali pred dvorcem Dolma Bakče. Prihod jugoslovanskega kralja in kraljice v Carigrad bodo naznanili topovski strelci obalnega topništva. O predstojećem obisku kralja Aleksandra in kraljice piše tudi vse današnje turško časopisje, ki posebno povdarja političen pomen obiska. V komentarjih se naglašja, da še ni znano, če se bo jugoslovanski kraljevski par zadržal v Carigradu le 24 ur, ali pa delj časa.

Jevtičevi razgovori

Ženeva, 3. oktobra. b. Jugoslovanski zunanji minister Jevtič je v stalni zvezi s predstavniki Male zveze, dr. Benesom in Titulescom in je imel tudi danes popoldne z njima sestanek. Razen tega se je Jevtič sestal danes s francoskim zunanjim ministrom Paul-Boncourjem, s katerim se je razgovarjal eno uro. Razmotrivala sta nastali položaj v delu razorožitvene konference, vprašanje podonavske gospodarske reorganizacije in pa spomenico, ki je bila izročena od strani Italije.

Ofenziva proti avstro-marksizmu

Zadnja ovira za krščansko stanovsko državo se ruši

Dunaj, 3. oktobra.

2. oktobra je bila na Dunaju seja dunajskega strankarskega sveta krščansko-socialne stranke, na kateri je govoril načelnik dunajske stranke prof. Kresser. Potem ko je osnoval Dollfuss novo nadstrankarsko vladno, je nastalo vprašanje, ali imajo stranke sploh še smisla. Skrajna desnica je bila mnenja, da naj vse stranke izginejo in da naj se vsi, ki se strinjajo z Dollfusovo državo, združijo v takozvani domovinski fronti. Strankarski svet krščanskih socialcev pa se je obenem, ko je izjavil popolno soglasje stranke z Dollfusovo politiko in brezpogojno pokorščino kanclerju, postavil na stalniše, da je stranka potrebna in da naj zato ostane. Izrekel je pa obenem, da za marksistične stranke in za fašistične, ki stoje na pasemski podlagi, v državi ni prostora. Profesor Kresser je izjavil v velikih potezih sledeče:

Potem ko je Dollfuss rešil državo pred onimi, ki so hoteli likvidirati njeni politični neodvisnost, je treba postaviti temelje za novo državo. Hočemo nemško avstrijsko državo, ki pa ne bo zagovarjala pasemske kulture, ampak hoče biti trdnjava nemške kulture. Hočemo socialno državo, toda brez marksizma. Hočemo krščansko državo, ki bo izvedla reformo družbe na podlagi krščanskega nra. Avstrijski socialistični občinski svet je jubilej osvoboditve Dunaja od Turkov enostavno ignoriral. S tem je dokazal, da je socialistična stranka tuje telo v državi, ki je popolnoma neoposredno zdravega življenja in popolnoma tuje ljudstvu. Zato v novi Avstriji ni več prostora za socialno demokracijo. Avstrija mora biti krščanska bariera zoper vsak boljševizem.

Nato je Kresser prešel na vprašanje, ali imajo v avtoritarni državi Dollfussa politične stranke še prostora ali ne in je tozadevno dejal:

Nekateri menijo, da sta avtoritarna država na stanovski podlagi, kakor jo hoče zgraditi Dollfuss, in strankarska država nezdružljivi. To tezo bi bilo treba popraviti v tem smislu, da je avtoritarna država na stanovski podlagi nezdružljiva s političnimi strankami, v kolikor bi si le-te lastile izključno oblast v državi. Krščanski socialci popolnoma soglašamo z Dollfusom, da je vsega močnejša političnih strank proti ljudskemu blagru in proti interesom države. Toda mi odklanjamo tudi državo, ki bi se naslajala na eno samo stranko. Totalitarna enostranska država, ki jo vodi v poseganje v stanovsko organizacijo družbe bi bilo neomejeno, ne odgovarja krščanskemu zamislu. Politične stranke bodo v novi državi sicer velik del svojih nalog in opravil morale odstopiti poklicnim

stanovom, zgrajenim na načelu samouprave, bodo pa imele pravico do nadaljnjega obstoja kot organizacija za vzgojo mišljenja in bodo avtoritarne države vezale z ljudsko voljo, katere noben režim ne sme in ne more prezirati. Sicer pa so ljudstvu stranke še nadalje potrebne tudi zato, ker je ljudstvo po zgodovinskem razvoju glede svojega političnega in kulturnega nazora razdeljeno in je zaradi tega politična enotnost ljudstva še vedno sen daljne bodočnosti.

Torej tudi v novi Avstriji bo ljudstvo i nadalje delalo politiko. Pač pa je odbila smrtna ura za vse stranke, ki ljudstvo cepijo po razrednih vidikih, ali ki zagovarjajo kulturni boj, ki ljudstvo razdvaja, ali pa drugače ogrožajo državo s tem, da ljudsko občestvo razkrajajo.

Krščansko-socialna stranka svoje zgodovinske naloge še ni izpolnila. Zato ne sme krščansko-socialna stranka bežati pred odgovornostjo za bodočnost s tem, da bi likvidirala v trenutku, ko ima govoriti odločilno besedo. Naša stranka bo nujno potrebna, da se realizirajo načela okrožnice Quadragesimo anno in mi smo ponosni, da smo prva država v Evropi, ki se je odzvala klicu te velike okrožnice. Krščansko-socialna stranka bo v okviru velike domovinske fronte Dollfussu zvesto sledila in krepko z njim sodelovala ter ne bo mirovala preje, dokler ne bo novogradnja Avstrije srečno končana.

Boj brez upa zmage...

Dunaj, 3. Socialni demokrati, ki se le neradi ločijo od mestne uprave Dunaja, katere zanje pomeni vse, so sklenili, da bodo svoji neizogibni usodi kljubovali. Za danes ob 14.10 so sklicali sestanek predsedništva stranke, da na njem določijo smernice bodoče politike. Seveda socialnim demokratom ves odpor ne bo nič pomagal, ker niso proti njim samo krščanski socialci, ampak tudi Heimwehr in vsa nacionalna fronta sploh. Če socialisti ne bodo zapustili dunajskega magistrata in deželnega zbora izlepa, jih bodo odstranili s silo.

Tudi borba proti Hitlerjevem traja seveda dalje, čeprav z manjšo intenzivnostjo, ker vlada nastopa zelo odločno proti njim. Policija je v Mülbau-u na Tirolskem aretirala 23 oseb, ki so se udeležile tajnega hitlerjevega sestanka. V Hainburgu na Spodnjem Avstrijskem so pa aretirali 30 nacionalnih socialistov, ki pridejo pod obtožbo veleizdajstva.

Dunaj, 3. okt. b. Dne 14. t. m. bo izreden kongres avstrijske socialno demokratske stranke.

Go Saoraidh Dia E're - Bog varuj Irsko

Redki so, ki poznajo sliko prave Irske, z njenim večnim deževjem, njenimi visečimi, podedimi se oblaki, od vetra okleščanim, nizkim grmičevjem, nekončnimi pašniki in pasocih živino ter neznatnimi, pobejenimi domovi; dežele, ki je polna starih spominov — sto in sto pravljic in prastarih narodnih pesmi se živi med ljudstvom. Prirejajo se tekmovalna med najboljšimi pripovedovalci; otroci pripovedujejo v spet povrnjenem galskem narečju najlepše irske pravljice; najboljši so odlikovane, — kajti irska erca vise ljubeče na starih običajih.

Irci so z več stoletnimi krvavimi žrtvami dokazali zvestobo domovini. Tisoč in tisoč domoljubov je pretrpelo smrt na vseh, otetih, otetih in otetih v obupu zapustili deželo. Toda — bili v tujini, ali doma — ostali so zvesti domovini in niso opustili upanja, da bo irska zvezda spet svetila, četudi bo pal najponosnejši. V njihovih srcih je neomajno živela ljubezen do zelenega otoka — »prve svetle svetla in najlepšega bisera morja«. — Ljubezen do mučeniške dežele, katere tekoča kri in večna bolečina je sinove le utrjevala; z vsako kapljico krvi so kot mladi pelikani pili novo ljubezen iz materinskih prsi.

Irski pesnik, Thomas Moore, je zanosno cpeval svojo domovino. Otok je bil lep že od nekdaj. Vsekakor so hrastovi gozdovi iz daljine preteklosti že davno uničeni. Angleži so rabili les in ga — vzeli. Vendar najdemo smrekove gozdove še v tihih gorskih dolinah. In ob sladko šepetajočih potočkih in vzdolj posestnih meja šume gaj. Sicer pa se vidi samo močvirje in vresje in travnički. Irska je siromašna dežela.

Ponosna preteklost

Nekoč je bil narod bogatejši in srečnejši, kot je danes. Zeleni otok je bil središče zgodnje krščanske kulture. Takrat ni bilo nikjer tako globoko smiselne skrivnostnosti, tako vnetih verskih poslancev, tako nežno izražene lirike, kot v Irski. Toda ta bogati čas ni trajal dolgo. Pod angleško nasilno vladno je bila irska kultura in blagostanje uničeno; samo še razvaline pričajo o tem. Jezik je skoraj docela izginil — v zadnjih letih šele praznuje svoje vstajenje. A ostal je irski duh. Tudi današnja Angleska se ima Irski zahvaliti za nekatere svoje duhovite in oblikovno dovršene umetnike: Slikarja kot Whistler in pisatelja kot Wilde, Chesterton in Shaw.

Irci (vsaj pretežni del) so verjetno bili Kelti, spadali so torej k istemu plemenu kot atari Gali. Kelti — razumini in strastni, duhoviti in nadarjeni — so bili odlični govorniki. Zato vsekakor ničemni, muhavi in ne ravno stanoviti. Bleščeči uspehi so stali neposredno ob lenobi in zaostanku. Ljubeznivi in prijazni do tujcev, so bili do svojih rojakov neobčisljivi. Kljub njihovi goreči domovinski ljubezni, ni bilo v Irski nobenega upora brez izdajalcev. Značilno je tudi, da niso nikdar postali mornarji, dasiravno so imeli dobre luke; da niso zidali mest; to so storili Danci, ki so vladali tu dolga stoletja.

Mučeništvo

Irsko mučeništvo se je začelo, ko je Henrik II., angleški — po izdaji — dobil Irsko. Svojem angleškemu baronom je podaril velike fevde in sovrastvo od takrat ni ugasnilo. Sto- in stoletja so Angleži izjemali irski narod, dokler ni popolnoma obubožal in je bila moč njihove cerkve in velikašev uničena. Najtežja preganjanja so pripeta na imena: Elizabeta, Cromwell in njegovega zeta — Iretona. Desettisoči so takrat bili prodani za sužnje, na milijone izgnanih, na tisoče umorjenih, na tisoče posestev ukradenih lastnikom in darovanih Angležem. To sramotno postopanje je bilo kronano z uvedbo kazenskih zakonov, za katere pravi neki angleški zgodovinar, da so bili menda uveljavljeni samo zato, da bi bili uničeni ljudstvo. Najsi je bil Irec včasih res nezanesljiv, najsi

Herriot bolan

Pariz, 3. okt. b. Tukajšnji listi poročajo, da je stanje ministrskega predsednika Herriota še vedno zelo resno. Zdravniki še niso izdali nobenega poročila, ker je diagnoza še precej nejasna.

Pletilje

sprejme pri takojšnjem nastopu
tovarna „IKA“ v Kranju

K občinskim volitvam (Vprašanja in odgovori)

Občinska uprava. A. R. C. Vprašate, koliko članov občinske uprave se voli in kdo voli član občinske uprave. — Občinske uprave ne voli odbor, ampak tvorijo občinsko upravo prvi odborniki z liste, ki je zmagala. Nosilec liste je predsednik občine (župan), naslednji odborniki, dva do pet, pa tvorijo upravo. Koliko članov ima uprava, določi občinski odbor. Imeti mora torej najmanj dva in največ pet članov.

Pritožba proti zavrnitvi liste. F. K. L. Če sodišče listo zavrne, kam naj se pritožim? — Nikamor. Sodišče listo potrdi ali pa jo zavrne. Pritožbe ni. V slučaju zavrnitve se sme do 6. oktobra vložiti lista ponovno brez napak, strogo po zakonu.

Sorodniki in kandidatura. L. R. V. Nekdo kandidira na listi A na drugem mestu, njegov brat pa na listi B na šestem mestu. Ali smeta kandidirati? — Oba smeta kandidirati vsak na drugi listi. V slučaju izvolitve obeh, bo moral eden, to je tisti, ki je na šestem mestu, odložiti odborniško mesto, ker pravi zakon, da ne morejo biti odborniki tisti, ki so s predsednikom ali članom uprave v krvnem sorodstvu ali v svaštvu.

Predstavniki liste. H. F. Š. Vprašate, če sme biti predstavnik liste in namestnik predstavnika istočasno navzoč pri volitvi? — Zakon pravi: Predstavniki kandidatnih list imajo pravico, prisostvovati poslovanju volivnega kakor tudi glavnega volivnega odbora ves čas volitev in podajati pripombe, ki se vpišejo na zahtevo v zapisnik. Iz tega jasno sledi, da sme biti na volišču samo predstavnik in kadar ta volišče zapusti, sme priti na volišče njegov namestnik.

Malu zveza v Zenevi

Pogajanja, sestanki, potovanja

Zeneva, 3. oktobra. b. Predsednik bolgarske vlade Mušanov, ki je predvčerajšnjim konferiral s češkoslovaškim zunanjim ministrom dr. Benešem, se je včeraj sestal z jugoslovanskim zunanjim ministrom Jevtičem. Bolgarski ministrski predsednik je dal v današnjem »Journal de Geneve« izjavo, v kateri zatrjuje, da se zboljšali odnosi Bolgarije z Romunijo in Turčijo, ki se še vedno popravljajo. Zbližanje z Grčijo je v teku in tudi napram Jugoslaviji se čuti vedno tesnejši odnosi. V Belgradu in Sofiji je zavel duh razumevanja in vzajemne dobre volje. Bolgarija se sicer ne bo vezala v grško-turški kolaboraciji ali z Malo zvezo, želi pa vedno sodelovati z vsemi sosedji, ki gredo za politiko miru, tako na gospodarskem kakor tudi na političnem polju. Predsednik bolgarske vlade Mušanov je sredi odpotoval v Pariz, da se pogaja z bolgarskimi upniki, čez nekaj dni pa se zopet vrne v Zenevo.

Pariz, 3. okt. (a) Iz Zeneve poročajo, da je poljski zunanji minister Jože Beck imel sestanek z romunskim zunanjim ministrom Titulescu in mu pri tej priliki izrazil željo maršala Piłsudskega, da bi se z njim sestal. Kakor trde poučeni ženevski krogi, se bo Titulescu vabilu odzval in bo okoli 8.

Točenje alkoholnih pijač. J. Z. P. Vprašate, koliko časa morate pred volitvami imeti gostilno zaprto. — Gostilno imate lahko ves čas odprto, pač pa ne sme na dan volitev, na dan pred in na dan po volitvah točiti ali kakorkoli dajati alkoholne pijače (§ 46 zakona o občinah).

V novozdruženih občinah mora kandidatna lista v prvih dveh tretjinah odborniških mest vsebovati najmanj po enega kandidata in namestnika iz vsake doslej samostojne občine, ki je prišla v celoti ali deloma v sestavi nove občine (§ 1, odd. 2 uredbe o sestavi kandidatnih listi).

Župan in zet. J. M. Nm. Vprašate ali sme kandidirati kot nosilec liste nekdo, ki je fast kandidata na isti listi na 15. mestu.

Sme kandidirati, po volitvah bo pa odbornik razrešen.

★

Volivci, župani, odborniki in namestniki! Ali ste že preštudirali novo knjizico **Za občinske volitve**, ki vsebuje sledeče zakone: Zakon o volilnih imenikih. Zakon o občini. Uredba o sestavi kandidatnih list. Cena ji je 5 Din, po pošti 6 Din. Potrebne tiskovine: Kandidatna lista komad 1 D., ter Izjava odbornika ali namestnika, da sprejme odborniško mesto v občinskem odboru, komad 10 par. Vse te tiskovine in brošuro z zakoni dobite v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani. Svetujemo naročnikom, da prilože naročilu takoj tudi odpadajoči znesek v poštah znanh, ker je ta pot najhitrejša in najenostavnejša.

oktobra odpotoval v Varšavo. Romunski zunanji minister je izjavil Becku, da bo v poljski prestolnici le malo časa ostal, ker je že določen dan njegovega obiska v Ankari. Titulescu bo iz Varšave odpotoval naravnost v turško prestolnico in se bo pri vrtnitvi v Bukarešto ustavil v Atenah, ter se tam sestal z grškimi državniki. Glede njegovega obiska v Sofiji je Titulescu izjavil, da se zanj še ni definitivno odločil; šele po obiskih v Varšavi in Ankari, bo vedel ali pojde tudi v Sofijo.

Po neki drugi vesti, ki prav tako izvira iz Zeneve, je francoski zunanji minister Paul Boncour izjavil poljskemu zunanjemu ministru Becku, da bo, kakor hitro mu bo to mogoče, odpotoval v Varšavo in vrnil obisk, ki mu ga je napravil v Parizu g. Beck.

Carigrad, 3. okt. (a) Titulescu bo prispel v Ankaro 10. oktobra in bo odpotoval 14. madžarski zunanji minister bo prispel 15. oktobra in bo ostal 4 dni v turški prestolnici. Sovjetska delegacija pod vodstvom Molotova, Litvinova in Karahana, ki bo štela 20 članov, bo prispela v Ankaro 25. oktobra in se bo udeležila republikanskih proslav. Za njen sprejem se vrše velike priprave.

Pred Zvezo narodov Manišinsko vprašanje

Zeneva, 3. oktobra (a). Šesti odbor skupščine DN je danes načel razpravo o manjšinah, ki so jo odkazali temu odboru na predlog nemške delegacije. Nemški delegat Knox je v razpravi dejal, da po njegovem židovsko vprašanje ne spada v okvir manjšinskih problemov in bi ga bilo treba posebej proučevati. Kar se tiče narodnih manjšin, je Knox izjavil, da je Nemčija pripravljena sodelovati z DN, pod pogojem, da vse države pristanejo na splošno zaščito manjšin. Delegat je obenem zahteval, da se uvede učinkovitejši postopek.

Tudi madžarski delegat se je zavzel za to, da se zboljša postopek pri zaščiti manjšin.

Nova revolucija na Kubi

Havana, 3. okt. b. V pretekli noči se je končeno udalo 300 častnikov, ki so se pred nekaj tedni zabarikadirali v hotel »Nacional« in odrekli poslušnost novemu poveljniku kubanske vojske Batistu. Po dvurnem premirju, v katerem je interveniral ameriški poslanik Wels brezuspešno, so vladne čete naskočile zabarikadirane častnike. Odpor častnikov je bil nepričakovano močan, ker jim je uspelo, da so si nabavili novo municijo. Napad vladnih čet je bil podprt s težkimi strojnimi. V napadu je nadalje sodelovala topniška baterija, ki je zavzela položaj v bližini upornikov. Po hudi borbi so se končno častniki udali. 10 častnikov je

Francoski delegat Berenger je poudaril, da obstoji nasprotje med najnovejšimi nemškimi zakoni in čl. 7 dogovorov o manjšinah, ki je prišel tudi v konvencijo o Gornji Slezi. Ta člen pravi, da morajo biti vsi nemški državljani pred zakonom enaki in morajo uživati iste državljske in politične pravice, ne glede na to, kakšnega plemena, jezika in vere so.

Naposled je poljski delegat predložil načrt resolucije, ki predlaga ustanovitev posebnega odbora za proučevanje tega vprašanja; ta odbor naj predloži na prihodnji skupščini načrt splošne konvencije o zaščiti manjšin.

Obsodbe pred sodiščem za zaščito države

Belgrad, 3. oktobra. AA. Danes ob 11 dopoldne je državno sodišče za zaščito države izreklo razsodbo proti Krndiji Dragomiru in tovarišem, ki so bili obtoženi po zakonu o zaščiti javne varnosti in reda v državi, ker so delali po navodilih komunističnih centrov v inozemstvu komunistično propagando v naši državi s tem, da so širili letake in druga nezakonita sredstva ter pregovarjali druge — vse z namenom, da bi nasilno izpremenili politični in socialni red v državi.

Javna razprava pred državnim sodiščem se je vršila pod predsedništvom kasacijskega sodnika g. Petra Jankovića, od 25. do 29. t. m. Javno obtožnico je zastopal državni tožilec dr. Ivo Marokino, obtožence pa so zagovarjali javni odvetniki.

Državno sodišče je na podlagi preiskovalnega sodnega materiala, objektivnih dejstev in na podlagi prepričanja, ki ga je dobilo med razpravo, proglasilo za krive in obsodilo:

Krndijo Dragomira na 5 let robije in 5 let izgube častnih pravic. — Mikičević Risto na 8 let robije in trajno izgubo častnih pravic. — Sladič Raziha na 4 leta robije in 5 let izgube častnih pravic. — Kakičević Reševa na 2 leti strogega zapore. — Mikičević Darinko na 9 mesecev strogega zapore. — Nikoličević Anteja na 2 leti robije in 5 let izgube častnih pravic. — Bušvega Leonida na 3 leta robije in 5 let izgube častnih pravic. — Begovićević Vlatka (ki je pobegnil) na 12 let robije in trajno izgubo častnih pravic. — Vsem obsojencem se šteje v kazni prestani preiskovalni zapor. — Oproščeni so obtožbe: Priča Srđja, Coljati Ilija, Kozlić Milenko, Matijević Antun, Abd Hadžić Asim, Atijas Izidor, Sotra Branko, Brekulović Omer (ki je pobegnil), in Čanek Aleksander (ki je pobegnil). — Sodba je izvršljiva.

Izvažanje denarja v obmejnem prometu

Finančni minister je izdal pojasnilo o izvažanju denarja v obmejnem prometu. Po tem pojasnilu je treba odlok finančnega ministra od 5. novembra 1931 tolmačiti tako, da se izvažanje našega denarja v obmejnem prometu do 200 Din na dan brez posebnega dovoljenja finančnega ministrstva dovoli samo tistim državljanom, ki prebivajo v obmejnih krajih, kjer obmejni promet res obstoji in kjer se prebivalci na obeh straneh meje oskrbujejo z blagom in živcem za domačo potrebo; ta ugodnost pa ne velja za dvolastnike in njihove delavce, ki gredo čez mejo v svrhu obdelovanja dvolastniških posestev.

Iz narodnega predstavištvu

Belgrad, 3. okt. m. Iz poslanskih krogov se čuje, da se bo Narodna skupščina sestala 16. ali pa 17. t. m. Na tem zasedanju bodo sprejete štiri konvencije, ki jih je predložil narodnemu predstavništvu zun. minister. Senat pa se bo sestal 18. t. m. in bo enako sprejel te konvencije. Dne 20. t. m. bo otvorjeno redno jesensko zasedanje Narodne skupščine in senata.

Belgrajske vesti

Belgrad, 3. oktobra. (a). Premeščeni so: Janez Galović, prometni uradnik, s postaje Podnart—Kropa na postajo Jesenje; Karl Radić, prometni uradnik na postaji Trbovlje, na postajo Logatec. Belgrad, 3. oktobra (a). Glede na vprašanje, ali se lahko razpišejo takšne licitacije, da se vrši plačilo tudi v tuji valuti, če se material ne proizvaja doma, tuje tvrde pa pod drugim pogojem nočejo dobavljati, je finančno ministrstvo izdalo pojasnilo, da se licitacije ne morejo razpisati s ponudbo cen v tuji valuti, ki bi pozneje prišla v pogodbo.

Nove določbe za volitve v Delavsko zbornico

Volivci, ki volijo pisмено, morejo zahtevati glasovnice do 15. oktobra in ne samo do 2. oktobra, kakor je bilo prvotno določeno.

Nova in važna določba, sprejeta po glavnem volivnem odboru v Ljubljani, pa je ta, da bodo vsi volivci, ki so upravičeni voliti po pošti in se bodo te pravice poslužili, volili pri glavnem volivnem odboru za volitve v Delavsko zbornico v Ljubljani.

Prej je bilo določeno, da volijo pisмено pri glavnem volivnem odboru samo tisti, ki stanujejo v krajih, kjer ni volišč. Naknadno pa je glavni volivni odbor sklenil, da bodo pri glavnem volivnem odboru volili pisмено tudi vsi oni volivci, ki so zaposleni nad 5 km od teh volišč.

Radi tega morajo vsi volivci, ki bodo volili pisмено, zahtevati glasovnice pri glavnem volivnem odboru za volitve v Delavsko zbornico v Ljubljani, Stari trg 34 in to do 15. oktobra 1935.

Ponovno pa svetujemo vsem nameščencem in nameščenkam, da naj — če le morejo — volijo osebno. Seveda, kjer ni volišč, tam bodo primorani voliti pisмено. Glasovnice naj zahtevajo z navad-

no dopisnico. Na dopisnici je treba navesti svoj natančni naslov.

Kdor ni vpisan v volivni imenik, ne more voliti. Popravka ni mogoče več zahtevati.

Vse zaupnike, ki nam do danes še niso sporočili imen predstavnikov naše kandidatne liste, vljudo prosimo, da nam nemudoma sporoče za-prošena imena na naslov: Fr. Kremžar, urednik »Slovenca«, Ljubljana, Kopitarjeva ulica 6. Kjer je več volišč (Ljubljana, Maribor, Kranj, Celje), naj se nam sporoči več imen.

Ponovno opozarjamo vse zaupnike in zaupnice, da nimajo pri teh volitvah volivne pravice samo oni nameščenci, oziroma nameščenske, ki so člani Pokojninskega zavoda. Pri volitvah v Delavsko zbornico imajo glasovalno pravico tudi vsi trgovski pomočniki in pomočnice, prodajalci in prodajalke, blagajniki in blagajničarke. Članstvo pri Pokojninskem zavodu je tu brez pomena.

Volivni odbor društva združenih zasebnih in trgovskih nameščencev Slovenije v Ljubljani.

Redukcije v Hudi jami pred celjskim okrožnim sodiščem

Celje, 2. oktobra.

Danes se je moralo pred sodnikom poedincem celjskega okrožnega sodišča zagovarjati 12 moških in dve ženski iz Hude jame pri Laškem zaradi dogodkov ob priliki rudarskih redukcij v Hudi jami v začetku meseca marca letošnjega leta. Suhi in izmučeni obrazi reduciranih rudarjev in brezposelnih delavcev iz Hude jame pri Laškem, med njimi so poročeni z več članskimi družinami.

Kaj pravi obtožnica?

Državno tožilstvo v Celju je vložilo pri okrožnem sodišču v Celju obtožbo proti Lešniku Alojziju, posestniku in rudarju v Rečici, njegovemu bratu Lešniku Jožetu, strojniku istotako v Rečici, Kaludru Francu, kovaču, Lešniku Jakobu, rudarju, Zeleniku Ferdinandu, rudarju, Kupeu Roku, kovaču, Kupeu Urhu, delavcu, Kupeu Alojziju, delavcu, Lavrinu Jakobu, rudarju, Pircu Jerneju, rudarju, Kajtni Ignaciju, rudarju, Brečko Jožetu, posestniku, Guček Neži, rudarjevi ženi in Mareli Mariji, tudi rudarjevi ženi, proti zadnjim dvanajstim, češ, da so 3. marca 1933 v Hudi jami nad Laškim poskušali zadržati od dela rudarje popoldnanske skupine ter se na poziv oblasti niso takoj razšli. Neposredno nato so uprizarili pred rudniškim ravnanstvom v Rečici brez predhodne dovolitve upravni policijskega oblastva demonstracije. Proti prvima dvema pa, ker sta po obtožnici dne 3. marca 1933 v Hudi jami nad Laškim nalepoma zavedla zgoraj imenovane in druge osebe, da so storili opisana kazniva dejanja.

Zakaj je prišlo do omenjenih demonstracij?

V obrazložitvi obtožnice pravi drž. tožilstvo, da je centralno ravnanstvom TPD v Ljubljani z dnem 1. decembra 1932 izvršilo redukcijo večjega števila rudarjev v rudniku Hudi jami nad Laškim. Zaradi intervencij rudarskega glavarstva v Ljubljani, okoliških občin in delavstva samega se je redukcija znižala tako, da je bilo končno odpuščenih samo (!) 64 rudarjev. Z dnem 1. marca 1933 pa je ravnanstvom odredilo novo redukcijo, ki je zajela skupno 105 delavcev. Seznam reduciranih rudarjev je bil dne 28. februarja 1933 nabit v rudniški čakalnici. Ko so prizadeti rudarji zvedeli za redukcijo, so postali potrti, deloma pa tudi ogorčeni. To njihovo duševno stanje sta izkoristila — tako pravi obtožnica — obdolžena Lešnik Alojzij in Lešnik Jožef ter jih nabujkala na nezakonita dejanja.

Popoldne 3. marca 1933 se je zbralo pred Barbaro rovom okrog 200 do 300 oseb obojega spola, z očitno namero, da odvrnejo od dela popoldnanske skupino rudarjev, ki bi morala nastopiti šit ob 2. Iz množice so se čuli vse križem pozivi: »Nihče ne sme iti na delo, dokler ne gredo tudi naši. Kruha nam dajte!« Pod pritiskom razjarjene množice je inž. Skoman končno izdal nalog, naj popoldnanska skupina zapusti čakalnico in odide domov. Istočasno je manjša skupina poskušala storiti isto pri Liša-jasku, kjer pa ni uspela. Nato so rudarji izpred Barbaro rova odšli v skupinah v Rečico pred rudniško ravnanstvom, kjer so se uprizorile slične demonstracije. Množica je zahtevala ukinitve redukcije in se na ponovni poziv žandarmerije ni hotela takoj raziti. Tudi nočni skupini, ki bi morala nastopiti delo ob 10, so reducirani rudarji preprečili nastop dela.

Inicijativno in organizacijsko opisanih izgrede so po rudniškem vodstvu in po lokalnih oblasteh splošno pripisuje Lešniku Alojziju in njegovemu bratu Lešniku Jožetu, ki pa se sama demonstracija nista udeležila. Lešnik Alojzij je delavski zaupnik in mu obtožnica očita, da so demonstracije njegovo delo. Glede obeh Lešnikov pravi obtožnica, da so ugotovljena nastopna dejstva: ko je dne 28. februarja 1933 ob 2 popoldne prečital jamski paznik Rome Oskar imena odpuščenih rudarjev, se je obdolžen Lešnik Alojzij obrnil proti zbranim reduciranim rudarjem ter izjavil: »Sedaj vidite, da ni tako, kot se je govorilo na shodu dne 26. februarja 1933 v Laškem in da rudniško vodstvo v Hudi jami ni držalo dane obljube. Hujskal vas jaz ne bom, ker vas tudi ne smem. Napravite pa, kakor sami hočete in znate.« Še istega dne je Lešnik Jožef, ki je bil tudi reduciran, nagovarjal Kneza Karola, da bi vsi člani Jugoslovanske in Narodne strokovne zveze priredili skupne demonstracije pred rudniškim ravnanstvom, pri čemer je izjavil, da je nastopil čas, ko je treba pokazati silo. Knez kot predsednik NSZ je to odklonil. Nadalje očita obtožnica Lešniku Alojziju, da se je ob času demonstracij pred Barbaro rovom postavil obratovodni inž. Homanu po robu in ni hotel vplivati pomirjevalno na razburjeno množico. Pozneje je šel v ravnateljevo pisarno, kjer mu je očitil, da ni držal dane obljube in da je redukcija izvedena namenoma. Potem da je imel pred zbrano množico kratek hujskajoč govor.

Zagovor obtožencev.

Pri današnji razpravi je bilo navzočih vseh 14 obtožencev in so vsi izjavili, da se ne čutijo krive.

Lešnik Alojzij je povdarjal, da je kot rudarski zaupnik storil le svojo dolžnost in da ni nikogar hujskal. Kajtna Ignacij in Breček Jožef trdita, da pri demonstracijah nista bila zraven, prvi ker je bil bolan, kar je potrdila tudi kot priča zaslišana njegova žena Terezija, drugi Brečko je bil pa doma, ker je bila bolna njegova žena in ji je stregel, kar je potrdila tudi kot priča zaslišana njegova žena Ivana.

Lavrine je odločno zanikal, da bi bil pri Liša-jasku, kar mu očita obtožnica. On je kot brezposelni rudar prišel iz Liboj v Hudo jamo, kjer je mislil, da bo dobil delo in je le slučajno bil prisoten pri demonstracijah. Guček Neža je izpovedala, da je bila v pisarni pri ing. Homanu in ga je prosila kruha, kateri jo je pa iz pisarne napotil češ, da imajo kruh pri Frectu (peku). Marela Marija, da so vrgli na cesto take, ki imajo družine in živijo samo od vsakdanjega dela, medtem, ko so ostali v službi posestniki in posestniški sinovi.

Zasliševanje prič.

Zato se je začelo z zasliševanjem prič. Zaslišani so bili obratovodni inž. Homan, komandir orožniške postaje Masilo, paznik Rome Oskar, Kajtna Anton, predsednik NSZ Knez Karel. Med njegovim zasliševanjem je prišlo do kontroverze med njim in Lešnikom Jožefom. Dalje je bil zaslišan nadpaznik Krese in že omenjeni Kajtna Terezija in Brečko Ivana. Vse priče vztrajajo pri svojih prvotnih izjavah, le glede Kajtna Ignacija in Brečka Jožefa ni mogla nobena priča odločno izjaviti da bi bila pri demonstracijah navzoča. Prečitanih je bilo tudi izjav več drugih prič. Nekateri so hoteli opisati celo stvar tudi kakor politično demonstracijo bivše SLS.

Govor državnega pravdnika in zagovornikov.

Po kratkem govoru državnega tožilca g. dr. Požarja sta nastopila zagovornika vseh obtožencev. Lešnika Alojzija, Lešnik Jožefa, Kajtna Ignacija in Brečka Jožefa je zagovarjal ljubljanski odvetnik g. dr. Ivan Stanovnik, vse druge pa celjski odvetnik g. dr. Jakob Hodžar. Oba zagovornika sta v svojih govorih nastopila za popolno oprostitev vseh obdolžencev, ker niso po njih zagovorih zakrivali ničesar, temveč so se poslužili vseh legalnih sredstev, da pridejo do vsakdanjega kruha in niso rabili nobenih ilegalnih sredstev. Ostre besede so padle tudi na račun TPD, ki leto za letom dobiva iz naših rudnikov ogromna bogastva, dividende in tanjitje so ostale iste in vse to morajo plačevati rudarji s trdim delom.

Sodba.

Nato je sodnik poedinec g. Lesjak proglasil sodbo. Obsojeni so bili: Lešnik Alojzij in Lešnik Jožef na 20 dni in 500 Din. Kaluder Franc in Lešnik Jakob na 20 dni in 60 Din, ti štirje nepogojno. Naslednjih 6 obtožencev je bilo obsojenih na 14 dni in 60 Din, pogojno za 3 leta. Kajtna Ignacij in Brečko Jožef sta bila zaradi pomanjkanja dokazov oproščena. Guček in Marela sta bili pa obsojeni na 10 dni in 60 Din, pogojno za 2 leti.

Krompir in ližol na Barju popolnoma uničena

Ljubljana, 3. oktobra.

Tričlanska komisija mestne občine je o ponedeljek pričela s cenitvijo vse škode, ki jo je povzročila silna septembrska povodenj na Barju. Komisija, ki so jo tvorili načelnik gospodarskega urada dr. Riko Fux, mestni ekonom g. Lap in mag. uradnik g. Mužina, si je večeraj ogledala najhuje po povodnji prizadeti vasi Črno vas in Lipce, v kolikor spadata pod mestno občino. Komisiji sta bila v Črni vasi in Lipah prideljena po dva zaupna moža. Komisija je delovala ves dan in je danes nadaljevala svoje delo. V Črni vasi in Lipah se je šele sedaj nudila prava slika razdejavanja in uničenja. Komisija je v teh krajih škodo kratko ocenila tako-le: krompir in ližol 100% škode, kar pomeni, da sta bila oba najpotrebnejša pridelka popolnoma uničena in da nista porabna. To je hud udarec za našega Barjana, kajti letošnja majniška povodenj mu je pokončala prve nasade krompirja in fižola tako, da je moral vnovič saditi. Jesen pa mu ni prinesla drugega kot revščino. Drugi poljski pridelki, kot ajda, koruza, pesa in repa so bili ocenjeni z 80 do 90%. Komisija bo poslovala 3 dni. Danes si je ogledala škodo na Havptmanici in deloma na Illovi. Slični rezultati ko v Črni vasi, so bili dognani tudi na Havptmanici. Po končani cenitvi sestavi komisija obširno poročilo za mestno občino, za katastrsko upravo in druge merodajne oblasti.

Povodenj je podrla tudi več lesenih mostov na cesti Črna vas—Podpeč. Te mostove so sicer hitro popravili in cesto uredili, toda škoda je tudi v tem oziru precejšnja. Mnoge hiše z gospodarskimi poslopiji so prav tako utrpeli veliko škodo.

Ob povodnji je silno trpela divjačina. Zajčki so se kar v gručah zatekali na zelene otočke in si tako skušali rešiti življenje. Toda s čolni so prišli do njih divji lovci, ki so jih kar s koli pobijali. Pravijo, da je neki drzen divji lovec pobil celo 40 zajcev. Mnogo jerebic je potonilo. Lov na Barju je po povodnji zelo trpel.

Imenitno neguje temne lase

Doslej ste zastoj vpraševali, kako je treba negovati temne lase. Zdaj pa imate poseben, čisto preprost pomoček: Redno umivanje las z novim Brunetaflor Shampooom. Učinkuje naravno in edinstveno zaradi hequila, ki ga ima v sebi. Kostanjasta barva, temni ton sta s tem neverjetno poudarjena. Lasje dobe krasen blesk in čudovit lesk. Nenavadno lepo se kadrojo.

Zajamčeno brez sode in kemičnih barvil.

ELIDA SPECIAL SHAMPOO

BRUNETAFLO

Škoda ob Kamniški Bistrici

Kamnik, 2. oktobra.

Strahotna poplava, ki je hudo prizadela skoro vso Slovenijo, je na gorenjski strani zapustila najbolj žalostne sledove v kamniškem okraju. Kar pomnijo najstarejši ljudje, je samo enkrat prišla nad Kamnik podobna nesreča in čudovito naključje je hotelo, da je bilo to ravno pred 40 leti in ravno na isti dan. Žalostna obletnica še bolj žalostnega dogodka! Dne 23. septembra 1893 se je nad Tuhinjem utrgal oblak in Nevljica je strahovito narasla in napravila ogromno škodo po vsej Tuhinjski dolini. V Kamniku so s strahom opazovali naglo naraščanje Nevljice, ki je nosila s seboj ogromno množico materiala, desk, hlodov itd. Na kamniškem mostu so takrat ustavili majhen svinjak, ki je priplaval po vodi in v katerem so rešili še tri žive prašiče. Nevljica je takrat v Kamniku odnesla mlin in Podgori in porušila leseni most med mestom in Podgoro. Prihodnje leto so zgradili sedanji železni most, po katerem pelje cesta v Tuhinjsko dolino.

Ob 40 letnici te največje poplave, kar jih pomni kamniška kronika, Nevljica ni napravila tako velike škode. Le neznatno je poškodovala ograjo na kopališču, in izpodkopala cesto pri Suševem mostu, kjer bodo morali zdaj zgraditi betonsko ograjo. V primeri s prejšnjimi leti pa je napravila naravnost ogromno škodo Bistrica, katero moremo oceniti šele sedaj, ko je voda upadla. Že v gornjem toku pri Zverju je prestavila strugo proti novozgrajeni cesti in jo znatno poškodovala. V Stahovici je okrog 200.000 Din škode. Tu je povzročil vso škodo Erjavčev jež, katerega je voda porušila in pri tem z niziženjem struge odnesla dva lesena mosta, podrla Malenskovo drvarnico in izpodkopala elektrarno, pri korporaciji pa je napravila okrog 30.000 Din škode in le z največjo težavo in naporom so rešili elektrarno. Koliko pa je Bistrica odnesla rodovitne zemlje in nanese na travnike gramozal! Skoro v vsej dolžini od Stahovice pa do Radomelj se je glavni tok Bistrice premaknil na levo ali desno, prvotno strugo pa zašel. Poškodovanih, oziroma popolnoma porušenih je 5 mostov in več bari.

Da je škoda ob takih poplavih navadno mnogo večja, kot pa bi bilo treba, sta predvsem dva

Triindevetdeseti god

obhaja danes 4. t. m. Bugarjev oče v Ribnici, po domače »Vajsgarbar«. Mož je še dokaj pri dobrem zdravju ter pri najboljšem spominu, ki sega daleč v njegova otroška leta. Njegovo hišo, ki stoji tik vode za cerkvijo, je tudi močno prizadela zadnja poplava v Ribnici. Oče se je s hčerko Ivano moral preseliti pred naraščajočo vodo v podstrešje na štalco, kjer ima nekaj mrve. Tam je prebil noč in en dan, ko se besni valovi butali v njegovo hišo. Sosedje so se bali še hujšega ter so ju drugi dan spravili na varno. Mož se povodnji ni posebno ustrašil, saljivo se je izrazil, da je bilo gorko in prijetno v senu ležati, čeprav je gospodarila voda po hiši. Sicer pa je povodnji že iz mladih nog navajen. Kakor sam pripoveduje, je prej, ko ni bilo »Tentere«, ob vsaki povodnji drla voda po Mlaki in po trgu.

Spominja se, da je bila leta 1850 še hujša povodenj kot zadnje dni in ve mnogo o njej povedati. Voda je takrat tekla celo v Hrovači okrog cerkve. Očetu se zelo dopade, da časopisi sedaj tako hitro razneso novice po svetu, tega svoj čas ni bilo. Prej so zvedeli ljudje, zlasti daljni, za povodenj, ko se je že voda odtekla. Oče pazno zasleduje poročila o povodnji, in nestrpno čaka »Slovenca«, na katerega je že dolgo vrsto let naročen. Večkrat pravi: »Recite vi, kar č'te 'Slovenec' še najbolj po pravici pove.«

Številnim čestitkam, ki jih bo danes prejel Bugarjev oče, se pridružujemo tudi mi in mu želimo: Bog naj ga ohrani tako čilega »še tri pare in enega povrhu let, da bi zamogel Bogu stoletno hvalnico zapeti«.

Zopet požar v žužemberški občini

Smihel p. Žužemberku, 2. okt.

Danes ponoči so bili plat zvona v Smihelu pri Žužemberku. Ljudje so se prebudili iz mirnega spanja in prestrašeno spraševali, kje gori. V smeri proti Žužemberku so opazili, da je nebo razsvetljeno. Hitro so se gasilci odpravili in odhiteli v smeri požar. Ko so prišli v Debevo vas, so videli ogenj, ki je že skoraj popolnoma uničil hišo nad Krko last posestnika Župančiča Damijana. Gasilci so stopili takoj v akcijo, ali kljub temu se je vnelo še gospodarsko poslopje. Bližnji Nahtigalov vodnjak je bil kmalu izprazen. Napeljali so cevi v drug vodnjak. Gasilec se je posrečilo požar omejiti. Poleg hiše in gospodar. posl., so Župančiču pogorele vse premičnine v hiši, krma in vse kokoši.

Ljubljanski izletniki v Beli Krajini

Metlika, 2. oktobra.

Radi pohite Ljubljanci ven na deželo. Pomladi radi lepega cvetja, jeseni radi dobrega sadja, vsak čas pa na zdrav zrak. Lepo je to od njih, če deželanom prinesejo tudi kak groš. Pa niso vsi taki. V nedeljo je bila vsa vidoška gora polna izletnikov. Trta je lepa in grozdje je dobro. Kdo ne bi rad videl vinograda, pa tudi pokusil. Ko bi plačal. Saj nekateri so, pa veliko je bilo takih, ki so prišli za to, da se bodo zastoj nazobali sladkega grozdja. Pa so povedali v Metliki na trgu — gosp. Malešič je trdil tako — da so prinesli izletniki Beli krajini pomoč... Resnica je bila pa ta, da niso nič vprašali — seveda samo nekateri — kdo je vinogradu gospodar, kar zakadili so se v trtje. In če so bili na enem mestu preganjeni, so krenili drugam. Pa ne bi bilo vredno besede, če bi si utrgal grozd, dva. Nekateri so prišli z velikimi praznimi kovčki... denarja pa niso pokazali nič, a nazaj so nesli polne. Slabo se je s tem priporočila mestna družba.

Posestnik Jože Plešec iz Zeleznikov je ugotovil, da mu slabše ne bi napravila toča. Tisoč denarjev gotove škode... Pleščevi iz Curil so se razjokali, ko so videli, kako jim je trtje. Vukšič iz Zelebeja je prišel, da si bo varoval in kaj prodal, pa je bilo že opustošeno. In tako sem in tja po vsej gori.

Kdor take izlete organizira, naj pomisli tudi na posledice. Večinoma so ljudje dostojni in tudi to pot se jih je velika večina obnašala, da jim je bilo v čast, a žal se vedno najde takih, ki se poslužijo svobode zato, da ponore... Ta skušnjava je pokazala dovolj, da tako velikih skupin ni nikdar voditi v zoreče vinograde. To je ugotoviti lahko! Toda ali bo tudi tako lahko ugotoviti, kdo naj popravi škodo, ki jo trpe vinogradniki. Mesto da bi trpin, ki se je trudil in potil, bil umazan in lačen, ko je trto gojil, mesto da bi bil včeraj vesel z veselimi, ki bi tudi on užival lepoto in dobroto svojega vinograda z dobrimi gosti, pa so nekateri jokali, a drugi kleli in špotali »kaj za en hudje je privlekel doli te kobilice«.

Nazadnje so se še potepli, da je tekla kri. Takih izletov si Belokranjci v vinograde več ne želimo. Raje na čašo dobrega vina.

Delno je poškodovano tudi sosednje poslopje. Škoda znaša okrog 40.000 Din. Zavarovan pa je bil pri Vzajemni zavarovalnici samo za nekaj tisoč Din. Kako je požar nastal, še ni znano.

Občinske kandidatne liste vlagajo

Ljubljana, 3. oktobra.

Ze prejšnji teden so bile pri ljubljanskem okr. sodišču vložene prve kandidatne liste za občinske volitve. Pod ljubljansko okrajno sodišče spada 19 županištev, ki štejejo skupaj 72.335 prebivalcev. Nekateri občine so zelo močne, tako Vič 6950, Moste 6708, Ježica 4325, Dobrunje 5443 in D. M. v Polju 5958 prebivalcev, druge občine pa so zelo šibke, tako Ig 1667, Rudnik 1226, št. Jurij 1604, Tomišelj 1473 in Želimlje 1585 prebivalcev. Šibke občine volijo 18, srednje 24 in močne 30 odbornikov. Vseh 19 občin bo 15. oktobra izvolilo 408 odbornikov in prav toliko namestnikov. Ze te številke kažejo, kako težavno je sedaj delo okrajnega sodišča, ker mora za vsako občino pregledati

vse kandidatne liste, primerjati imena kandidatov, mestnikov in vseh predlagateljev, če so vpisani vsi v volilnem imeniku. To je zelo dolgotrajno in mučno delo. Da gre delo naglo od rok, je bil predstojnik okrajnega sodišča dr. Ernest Kobe primoran poskrbeti za pomožne moči. Pri kandidatih listah je zaposlenih 5 uradnikov, oziroma uradnic.

Od ponedeljka je silen naval zastopnikov kandidatnih list na sodišče. V pisarni poleg predstojnikove sobe se kandidati in predlagatelji kar gnetejo in čakajo, da stvar uredi. Rok za vlaganje kandidatnih list je določen do 5. oktobra. Doslej je bilo vložnih 30 kandidatnih list, nekatere so bile zavrnjene, ker niso odgovarjale predpisom zakona o občinskih volitvah.

Franc Janežič 60 letnik

D. M. v Polju.

Te dni je dopolnil 60 let vpok. strojnik v umobolnici na Studencu g. Fr. Janežič in danes praznuje v krogu svoje družine svoj 60-ti godovni dan. Jubilar, rojen l. 1873 v Podnartu na Gorenjskem, se je izučil kolarstva pri trvdki Tönies v Ljubljani ter je tudi po učni dobi ostal več let pri trvdki zaposlen. L. 1900 je nastopil službo v sedanji banovinski bolnišnici, kjer je po izpitu bil tam nastavljen. Po desetletnem tamkajšnjem službovanju je bil prestavljen v umobolnico na Studencu, kjer je ostal 20 let. Letos s prvim majem je bil po tridesetletnem vestnem službovanju vpokojen in se je nastanil pri D. M. v Polju. Jubilar Janežič se je rodilo 12 otrok, živj jih še 6, ki so vsi preskrbljeni in deloma izsolani. Trije sinovi so kot prostovoljci služili pri mornarici. Jubilar Janežič pozna kot vselega tovariša in zavednega katoličana, znan je tudi v ljubljanskih krogih, zlasti tudi med zdravniki. Pred vojno je tudi v političnem življenju veliko sodeloval. Njegovi predstojniki so imeli v njem izjurenega in zanesljivega uslužbenca, družina pa skrbnega in vernega očeta. Saj jo je v tem duhu vzgojil.

Jubilantu, ki je še mladeniško čil in poln zdravja, želimo njegovi prijatelji, da mirno uživa zasluženi pokoj v krogu svoje ljubljene družine in da ostane še dolgo med nami in nam s svojo zgovorno šegavostjo krajša ure trpljenja. K njegovi šestdesetletnici mu čestita tudi »Slovenec«. Žigar zvest naročnik in čitatelj je že 30 let. Bog živi!

— Doraščajoča mladina naj zavživa jutraj kozarec naravne »Franz-Josef« grenčice, ki doseza vsled svojega učinkovanja kot čistilo želodca, črev in krvi zelo zadovoljlve uspehe pri deklicah in dečkih. Na otroških klinikah se uporablja »Franz-Josef« voda že pri malih, češče zelo zaprtih bolnikih.

Koledar

Sreda, 4. oktobra: Frančišek Serafinski, spoznavalec; Edim.

Novi grobovi

† V Ljubljani je včeraj jutraj umrla g. Marija Dostal. Pogreb bo v četrtek ob 4 popoldne (Vidovdanska cesta 9). Bog ji daj večni mir in pokoj! Žalujemo naše globoko sožalje!

† V Polhovem gradu je včeraj mirno v Gospodu zaspal g. Jernej Trnovac, posestnik in podobar. Dosegel je častljivo starost 87 let. Pokopali ga bodo v četrtek ob 9 popoldne. Naj mu sveti večna luč! Žalujemo naše iskreno sožalje!

† Na Rakovniku pri št. Rupertu je umrla gospa Alojzija Zupančič. Pokopali jo bodo v petek ob 10 popoldne. Naj v miru počiva! Žalujemo naše iskreno sožalje!

† V Zgornjem Brniku so pretekli ponedeljek pokopali Andreja Dobnikarja, ki je umrl v visoki starosti 90 let. Naj počiva v miru! Preostalih naše sožalje!

Osebnosti

— Gospod finančni direktor dr. Valjavec Ljudevit je nastopil redni letni odmor dne 3. oktobra t. l. Nadomestuje ga pomočnik finančnega direktorja g. Avgust Sedlar, ki bo sprejemal stranke vsak delavnik od 10 do 12.

— Pred izpitno komisijo v Belgradu je 30. sept. t. l. položil veterinar Jakelj Gregor z Dovjega izpit za rezervnega veterinarskega podporočnika.

Ostale vesti

— Dom sv. Marte v Skoplju. Ze nekaj mesecev obstoja v Karadjordjevi ulici 56 na Bunjakovcu v Skoplju prijazen Dom sv. Marte za naša dekleta in služkinje. Vodijo ga sestre usmiljenke. Marsikatero dekle, ki je brez službe in je v nevarnosti, se zateče v ta dom. Dekleta imajo tu stan in hrano. Mnogo dobrega se stori s tem. Gospodinjje v Skoplju se obračajo za dobre služkinje na vodstvo zavoda. Dekleta imajo s tem svoje kulturno in versko središče. V gledališki dvorani pri katoliški cerkvi v Skoplju so imele že lepo uspele prireditve. Duhovno življenje in redno izvrševanje verskih dolžnosti reši marsikatero dekle, da se očuva čisto in zdravo. Pri oo. jezuitih je za dekleta že več let tudi Marijina kongregacija. Zlasti katoliških služkinj je na tisoče v Skoplju. Vsi župni uradi doma, ko opozarjajo na nevarnosti v svetu, naj povedo tudi za varna pristanišča, kot so to domovi sv. Marte v Belgradu in v Skoplju.

— II. zbor jugoslovanskih geografov se vrši v Ljubljani od 4. do 6. oktobra v poslopju univerze v predavalnici Mineraloškega inštituta. Zbor se odpravi danes ob 10 popoldne.

— Izšel je stenski vojni red za proge, kjer vzdržuje avtomobilni promet poštna uprava.

— Priekni nas pričakujejo 8. oktobra 1933. Ta dan se vrši Gregoričev fotoamaterski izlet v Slovenske gorice. Vzemite si brezplačen prospekt v Drogeriji Gregorič, Ljubljana, Prešernova ulica 5.

— Ogromna zanimanje za gibanje, ki ga je začela založba »Drama« za izpopolnitev ljudskih igravcev v dramski stroki, priča, kako potrebna je bila ta ustanova. Nešteto vprašanj prihaja dan za dnem na naš naslov; ker ni mogoče vsem sproti odgovarjati, sporočamo, da bo vsa pojasnila prinesla prva številka revije »Drama«, ki izide v prihodnjih dneh. Ta revija bo prinašala izpod peres najboljših gledaliških strokovnjakov praktične razprave o vseh oderskih vprašanjih (režiji, scenarji, mimiki, maski itd.) in bo tedaj nekaka dramska šola ljudskim igravcem. Po sedanjem zanimanju je videti, da ne bo nobenega resnega ljudskega odra in resnega ljudskega igravca v Sloveniji, ki bi ne bil naročnik te revije. Ker je le nekaj dni časa za

prijava, naj vsi, ki še tega niso storili, store čim prej na naslov: Založba »Drama«, Ljubljana, Tržaška cesta 10/I.

— Pri poapnenju arterij v možganih in srcu dosežemo pri vsakdanji uporabi male množine »Franz-Josef« vode iztrebljenje črevesa brez hudega pritiska.

— Dva ponesrečenja. Pri padcu si je zlomil desno nogo Jože Jurjevčič, sedemletni sin klenarja v tržiški predilnici. — Seveda tudi ta nedelja ni ostala brez preteptov. V bolnišnico je prišel 20 letni tesarski pomočnik Jože Žandar iz Stude pri Domžalah. Ponoči so se fantje stekli v Dragomlju ter je nekdo žandarja poškodoval na glavi.

— Prav lične jaslice je izdelala in založila trvdka »Karton«, Zagreb, Savska cesta št. 31. Jaslice so zložljive, iz kartona in zelo okusno slikane. Dobe se tudi posamezne ovce iz kartona. Priporočamo našim prodajalcem, da se pravočasno obrnejo na trvdko »Karton«.

— Reven akademik, brez pomoči, odlično izvežban, bi šel za domačega učitelja proti primernemu honorarju. Obvlada poleg slovenščine, srbohrvaščine, nemščine, latinščine in grščine tudi stenografijo in tipkanje. Je dolgoleten in spreten inštruktor. Naslov pri uredništvu »Slovenca«, Ljubljana. Prevzame tudi kakršnokoli službo.

— Znanje tuiih jezikov izpopolnite najtemeljiteje in najpravičnejše ako se poslužite priročnih in priznanih dobrih slovarjev iz založbe Jugoslov. knjigarnje v Ljubljani. Češko-slovenski slovar, sestavlja dr. Fr. Bradač, vez. 70 Din; Francosko-slovenski slovar, sestavlja dr. J. Pretnar, vez. 85 Din; Slovensko-francoski slovar, sestavlja dr. J. Kotnik, vez. 70 Din; Latinsko-slovenski slovar, sestavlja dr. Fr. Bradač, vez. 70 Din; Nemško-slovenski slovar, sestavlja dr. Fr. Bradač in dr. J. Slebinger, vez. 100 Din; Slovensko-nemški slovar, sestavlja dr. Fr. Bradač in dr. J. Pregelj, vez. 100 Din; Italijansko-slovenski slovar, sestavlja dr. J. Valjavec, vez. 70 Din; Slovensko-italijanski slovar, sestavlja dr. J. Valjavec, vez. 70 Din; Srbohrvaški slovenski slovar, sestavlja dr. A. Vilhar, vez. 70 Din; Slovar tujk, sestavlja dr. Fr. Bradač, nevez. 40 Din, vez. 50 Din.

— Pri zapeki, motnjah pri prebavi, gorečici v želodcu, krvnih navali, glavobolu, splošni slabosti vzemite jutraj na tešče kozarec »Franz-Josef« grenčice.

Smarje pri Ljubljani

V soboto, dne 30. septembra, popoldne ob 5 je naša župnija slovesno sprejela novega župnika g. Antona Ravnikarja. Na postaji ga je sprejela obilna množica faranov, zaigrala je šentjurska godba, potem pa so sledili razni pozdravi: Marijina družba, Tretji red, Katoliško prosvetno društvo, župan z odborniki, gasilci. Najbolj prišrčni pa so bili pozdravi šolskih otrok z g. upraviteljem na čelu. Na kočijo ga je vzel občespodoštovan g. Žitnik Franc iz Lanišča, p. d. Martinov oče. Za njim je sledila še ena kočija. Vse to pa je bilo v veliki gneči navdušenega ljudstva. Na smarskem trgu je bil nov župnik pozdravljen v imenu fare, nato pa je imel v župni cerkvi litanije z blagoslovom. V mraku je bila podoknica cerkvenega zbora pod vodstvom izvrstnega pevovodje g. organizata Franca Frbežarja, nakar je zaigrala par komadov zopet šentjurska godba. V tem času je v vseh cerkvah slovesno pritrkavalo. V nedeljo ob 10 je bil slovesen sprevod iz župnišča v cerkev. Bilo je vsega skupaj 10 duhovnikov. Slavnostni govor je imel g. stolni kanonik dr. Klfnar, ki je z izrazitim besedami razložil, kaj je fari župnik. Take slovesnosti Smarje že dolgo ne pominj. Vsi, ki ljubimo dobro cerkveno življenje, hočemo novega gospoda župnika podpirati z molitvijo in krepiim sodelovanjem. Bog mu daj vedno zdravje, da bo dočkal veliko število let srečnega župnikovanja!

Trbovlje

Kolo jugoslovanskih sester nam poroča: »Slovenec« je prijavil v svoji 222. številki z dne 29. 1933 iz Trbovelj notico: »Ali je to mogoče?, v kateri je neresnična trditve nekega učenca, da ne dobi v šoli več mleka, ker njegova mati ni pri »Kolu«. V istem članku je izrečena nujna želja, da se zadeva pojasni, ker se o tem splošno govori, zato prosimo, da priobčite sledeče pojasnilo: KJS je otvorilo kuhinjo 1. maja 1931. Število obedov, ki je znašalo prvotno dnevno 70, se je dvignilo na 250. To kuhinjo je vzdrževalo KJS iz lastnih sredstev brez rednih podpor do 1. sept. 1932, to je 16 mesecev, ter v tem času izdalo 56.741 obedov. Od 1. sept. 1932 do 1. julija 1933, to je 10 mesecev je KJS dobivalo iz pomožnega fonda mesečno po Din 10.000—12.000, skupno 108.000 Din ter dalo zato dnevno 250—270 porcij mleka in kruha in 250—270 obedov; skupno v 10 mesecih 63.190 porcij mleka in kruha ter 63.190 obedov. Vsak lahk. izračuna, da ta vsota iz javnega fonda ni zadostovala za vso to prehrano, zato je moralo KJS dodati iz lastnih sredstev ter iskati virov dohodkov za vzdrževanje kuhinje. Pri vseh teh in drugih pomožnih akcijah Kola, in kjer je Kolo sodelovalo, so dobivali otroci prehrano in podporo brez ozira na to, ali so matere članice KJS ali ne. Kakor vsako drugo društvo, tak oima tudi KJS pravico, razpolagati z lastnimi sredstvi, ter dolžnost, podpirati predvsem lastne revne članice, ki težko utrpijo članarino, kljub temu, da znaša letno le Din 5. V tekočem šolskem letu bo zato KJS uvedlo mlečno akcijo, ki jo bo krilo iz lastnih, ne javnih sredstev, ter prvenstveno upoštevajo otroke revnih članic. Iz navedenega je razvidno, da je trditve učenca, da ne bo več dobival v šoli mleka, ker mati ni članica KJS, neresnična. V pojasnilo javnosti omenjamo, da so se računali za prehrano otrok v času, ko je KJS dobivalo podporo iz pomožnega fonda, vodili ločeno od društvenih dohodkov in izdatkov, ter so vrakomur, ki se za to zanima, pri društvu blagajničarki na vpogled.

Gonilna moč v pralnem kotlu

Na milijone kisikovih mehurčkov vzbudi gibanje. Razvijajo se med kuhanjem (vsaj 15 minut) v raztopini Schichtovega Radiona in poganjajo — brez prestanka za Vas delajoč — milno peno skozi tkanino. Tako operete perilo lepo in prizanesljivo, če redno uporabljate Schichtov Radion.

Mariborske vesti:

Viseči most na Mariborski otok

Vodovje Drave je ob zadnji povodnji napravilo še največ škodo mariborskemu mestu. V Dravski dolini je sicer odplavilo ogromne množine lesa, zalilo je v spodnjem toku obrežna polja ter razdrlo na mnogih mestih zaščitne regulacijske naprave, ki so bile postavljene, da preprečijo rušenje nabrežja. Poplava sama sicer Mariboru samemu ni škodovala, odnesla pa je most na Mariborski otok, ki ga bo moralo mesto še tekom letošnje zime in pomladi zgraditi. Stroški za nov most bodo znatno presegaali škodo, ki jo je napravilo vodovje na drugih objektih. S predpripravi za gradbo novega mostu se je že pričelo. Mestni gradbeni urad je dobil naročilo, naj do 15. oktobra izdela načrte za zgraditev novega prometnega sredstva med obre-

žjem in otokom. Gradbeni strokovnjaki so prehtali razne načine in možnosti zgradbe ter so se sedaj slednjič odločili za železen viseč most, ki bi bil brez podpornikov. Ogrodje mostu bi bilo pritrjeno na vsakem koncu na dvoje masivnih železobetonskih stebrov, ki bosta morala biti tako globoko usidrana, da bi vzdržala ogromno pezo visečega mostu. Po računih mestnega gradbenega urada bi bil tak most skorajda cenejši od lesenega, poleg tega pa varnejši. Lesen most trajnejše konstrukcije zahteva ogromno materiala in poleg tega še dolgotrajnega dela, dočim bi pri viseči železni konstrukciji odpadli vsi podporniki ter bi se lahko kmalu montirala. O projektu novega mostu bo sklepalo vodstvo mestne občine v najkrajšem času.

□ Akademska kongregacija. Odslej bodo cerkveni sestanki Akademske kongregacije v kapeli oo. frančiškanov ob tritčrt na 20. Vodil jih bo p. dr. Aljančič Stanko. Gg. tovariši vljudno vabljeni!

□ Ljudska univerza odprva sezono. Prvo predavanje ima v petek 6. t. m. dr. B. Škerlj, priv. docent iz Ljubljane in sicer o svojem potovanju po Norveškem na podlagi filma in skriptnih slik. Naslednji teden bo posvečen spominu Grundtviga, ustanovitelja ljudske visoke šole. O Danski bo govoril prof. Baš, o delu in pomenu Grundtviga pa inž. Kukovec.

□ Na božjih njivah... V cvetu 23 let je umrla »Smetanovi ulici gospa Frida Novak, soproga čevljarkega mojstra. Blago mlado ženo položijo k večnemu počitku danes popoldne ob 4 iz mrtvašnice na Pobrežju. — V bolnišnici je umrla v starosti 53 let gospa Marija Gregorič. Pogreb se vrši danes popoldne ob pol 4 iz mestne mrtvašnice na Pobrežju. — Jutri popoldne ob pol 4 bo pogreb 67 letnega tesarja Ivana Čepeja, ki je včeraj jutraj preminul. Dobrosrčni mož je bil star 67 let. Svetila pokojnim večna luč, žalujemo naše globoko sožalje.

ADVOKAT

Kapus Vladiboj

naznanja, da je, dne 26. septembra 1933, otvoril odvetniško pisarno v Mariboru,

Aleksandrova cesta 24

□ SSK Maraton. Redna seja upravnega odbora drevi ob 18 v običajnih prostorih. Brez posebnega sporočila! — Tajnik.

□ Življenje in smrt. Rodilo se je v septembru v Mariboru 93 mladih Mariborcev (40 dečkov, 53 deklic). V večnosti se je preselilo 64 meščanov (33 moških in 31 žensk). V zakonski stan je stopilo 25 parov. Rekord v rojstvu, smrti in porokah je minuli mesec odnesla stolna župnija.

□ Inozemci postajajo redkejši. V septembru je tujski promet v Mariboru znatno nazadoval napram avgustu. Zglašeni je bilo pri policiji skupno 1445 tujcev, med njimi pa samo 457 inozemcev.

□ Regulacija zaključena. Te dni so bila končana zadnja regulacijska dela pri kalvarijskem potoku od dohodu iz parka do vznožja hriba. Potok je v celotni omenjeni dolžini nadkrit in povrh je izpeljano cestišče.

□ Brige vinogradnikov. Nastop slabega vremena, ki se izvri v noči na torek, so zlasti vinogradniki pozdravili z žalostjo. Zadnji topli dnevi so nagloa zorili grozdje in upati je bilo za slučaj trajnejšega solnčnega vremena na kolikor toliko znosno trgati. Moglo se je računati, da bo dosegel mošt v mariborski okolici povprečno 17—18 stopinj sladkorja, količinsko pa bi dala trgati polovico lanskega pridelka. Ob hladnem in deževnem vremenu pa bo zoritev zastala, obenem pa bo napolnila nevarnost gnilobe.

□ Zanimanje za sprejem v občinsko zvezo. Zadnje čase se opaža nenavaden porast prosilcev za sprejem v občinsko zvezo mesta Maribora. Na vsaki seji je večina dnevnega reda izpolnjena s takimi prošnjami. Ljudje so spoznali važnost, ki jo daje

občanstvo večjega mesta. Med prosilci so tudi mnogi taki, ki stanujejo v mestu že 30 in več let, pa se prej niso brigali za svojo pristojnost.

□ Trboveljski slavček bo na svojem koncertu v soboto, dne 7. t. m. izvajal dela sledečih jugoslovanskih skladateljev: St. Mokranjca, E. Adamiča, Zlatka Grgoševića, Slavka Osterca, Mladen Pozajica, Marija Kogojca, Ivana Maletiča, Vasilija Mirka, Marka Tajčevića, Matije Bravničarja in Karola Pahorja. Imena skladateljev nam zagotavljajo veliko umetniško višino in stilno pestrost programa.

□ Zveza Maistrovih borcev v Mariboru sporoča, da se nahaja zvezino tajništvo v Nar. domu. Uradne ure ob sredah in sobotah od 18 do 19, ob nedeljah od 10—11 popoldne.

□ Odmera zgradarine. Davčna uprava razglašja, da traja rok za vložitev prijav za odmero zgradarine od 1. do 31. oktobra. Podrobnosti so razvidne iz tozadevnega poziva.

□ Tragika naše mladine. Serija samoumorov dijaške mladine v Mariboru, ki se je lani pričela proti koncu počitnic, se letos nadaljuje. V Maribor je prispela iz Črne nenadna brozjavna vest, o žalostnem koncu dijakja 4. letnika tukajšnjega učiteljskega Konica. V soboto je odpotoval domov, pred odhodom pa je še dejal tovarišu, da se ne bošia nič več videla. Nihče ni njegovim besedam pripisoval posebnega pomena. Pri prihodu domov pa se je ustrelil. Kaj je vzrok obupnemu dejanju mladega dijakja ni znano.

□ Vlom v jezuitski samostan. V noči so imeli pri oo. jezuitih nezarežen obisk. V zaklenjen sobo je nekdo vlomil ter odnesel preko 1000 Din gotovine. Policija je aretirala nekega delavca, ki je bil svoj čas v samostanu zaposlen. Dejanje tajji, oddali so ga pa sodišču.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Sreda, 4. oktobra: 12.15 Plošče 12.45 Poročila 13.00 Čas, plošče 18.00 Komorna glasba (Radio-kvartet) 18.30 Radio orkester 19.00 Vera v Boga Očeta pri najprvotnejših narodih (Fr. Terseglav) 19.30 Literarna ura 20.00 Orgelski koncert, izvaja g. Blaž Arnič, solistične samospeve poje g. Tone Petrovčič 21.30 Slovenski vokalni kvintet 22.00 Čas, poročila 22.30 Angleške plošče.

Četrtek, 5. oktobra: 12.15 Plošče 12.45 Poročila 13.00 Čas, plošče 18.00 Otroci doma (Marija Kmetova) 18.30 Pogovor s poslušalci (prof. Prezelj) 19.00 Srbohrvaščina 19.30 Plošče 20.00 Glasbeno predavanje (Zorko Prelovce) 20.30 Koncert zbora »Ljubljanski zvon« 21.45 Čas, poročila 22.00 Radio orkester.

Drugi programi

Četrtek, 5. oktobra:

Belgrad: 20.00 Pevski terčeti 20.40 Violinski koncert 21.20 Pesmi in slagerji iz operet — Dunaj: 17.25 Pesmi in arije 19.25 Halevy: »Zidinja«, opera — Budimpešta: 12.05 Koncert vojaškega orkestra 20.00 Solistovski koncert (klavir, petje) — London: 20.55 Operna glasba — München: 21.00 Orkester in solisti — Milan: 20.30 Mascagni: »Viljem Ratcliff«, opera — Praga: 19.20 Lahka glasba 20.35 Klavirski koncert — Stuttgart: 13.35 Orkestralna glasba 22.45 Koncert simfoničnega orkestra — Varšava: 15.40 Komorna glasba 20.00 Lahka glasba.

Tudi narava ulegne skočiti iz tira

Letošnje leto z nenavadno hladno pomladjo ter trikratno povodnijo in enkratno sušo v kratkih letnih mesecih, gotovo ne spada med normalna leta. A zgodovina je že dostikrat za beležila vse drugačne skoke narave, ko se je zdelo, da je ves red letnih časov prišel iz tira.

Zima 1186. leta je bila skoraj brez vsakega mraza, krogarji in drugi ptiči so gnezдили že meseca decembra. Meseca januarja je že cvetelo sadno drevje in februarja je bilo na jablanah že videti plodove. Konec maja so želi in prve dni avgusta je bila trgatev. Posledica te nenavadne zime je bila strašna kuga, ki je v srednji Evropi pobrala veliko ljudi. Podobna zima je bila tudi leta 1229., ko so že o božiču cvetele vijolice. L. 1241. so imeli meseca marca že zrele črešnje in pozimi 1287. je drevje napolneno ozelenelo. Leta 1538. so bili meseca decembra in januarja vsi vrtovi v cvetju in o novem letu so trgali vijolice.

Tudi v letih 1582., 1588., 1607., 1609. in 1617. ni bilo zime. O božiču 1624. so cvetele vrtnice in breskve, leta 1720. pa so v zimskih mesecih cvetele črešnje. Nadaljnje mile zime so bile v letih 1792., 1795. in 1796. Januar 1804. je bil tako tople, da so cvetele jelše in leske in so se prebudile žuželke iz zimskega spanja in se sprelale v solnce. Leta 1807. niso imeli zime in tudi v letih 1816. in 1834. je bilo pozimi tako toplo kakor druga leta spomladi. Zelo mile so bile zime tudi 1873., 1882., 1885., 1895. in 1896., tako da so hodili ljudje v poletni obleki.

Seveda pa pozna statistika tudi nasprotno skrajnost, ko so bile zime izredno ostre. Tako je bilo v letih 1407., 1513. in 1553. Najhuje je bilo pozimi 1740., ko je kazal toplomer 75 stopinj pod ničlo. Ta sibirski mrz je trajal 16 tednov. Ljudem so na prostem takoj zamrzile

nosnice in sapa iz ust se je izpreminjala v leden steber. Kaplja vode in slina je zamrznila v zraku, predno je padla na tla. Tudi v zakurjenih prostorih je bilo še zelo mrz. Pivo v sodčkih je zamrznilo tudi ob vročih pečeh. Zemlja je zamrznila dva vatla globoko, tako da slednjič mrtvih niso mogli več prav pokopavati. Še v začetku maja je bila gruda na njivah zamrznjena. Vse vode so zamrzile skoraj do tal, tako da so ribe pomrle in postale trde ko kamen. Posledice takih izrednih zim so bile mnogokrat bolezn i in stiske ter velika draginja.

Podobne skrajnosti beleži zgodovina tudi o poletjih. Leta 1132. je bila vročina tako silna, da so nastale na zemeljski površini široke in globoke razpoke in so ljudje skoraj obupali; reke in vodnjaki so se posušili. Leta 1152. so mogli na solncu v pesku kuhati jajca. Poleti 1303. in 1504. so usahnile vse reke in močvirja ter so hodili ljudje peš celo čez Donavo in Reno. Še hujša suša je bila v Evropi l. 1556., tako da je grozila lakota in draginja. L. 1718. od aprila do oktobra ni padla niti kaplja dežja. Žito na poljih je zogljenelo, na namakanih vrtovih je pa drevje v drugo cvetelo. Tudi l. 1746. ni deževalo več mesecev in vročina je uničila žetev. Nič manj vroča in suha niso bila leta 1748., 1760., 1764., 1767., 1778. in 1788. L. 1818. so zaradi vročine zaprli gledališča in 1835. se je posušilo veliko rek. L. 1842. je suša uničila vso krmo in kmetje so morali prodati živino za vsako ceno. Tudi leta 1893. je bila velika suša in vročina.

V našem stoletju smo istotako doživeli že razne nenormalne zime in poletja. Tako vidimo, da tudi v naravi ne gre vedno vse po vrvi in je treba biti vedno pripravljen na kaka presenečenja.

Gdinje v notranjo Poljsko, ki pušča Gdansk ob strani, je Gdinjo še bolj približala Češkoslovaški, posebno pa njenim vzhodnim pokrajinam. Pametna tarifarna politika poljske vlade je dosegla, da se je Gdinja v kratkih letih razvila v eno najvažnejših baltičkih luk in nadkrilila celo Gdansk.

Nemške luke, ki so dolge dobe sprejemale za prevoz znaten del blaga iz srednje Evrope, silno občutijo konkurenco Gdinje. Nemška vlada je bila prisiljena, da dovoli za prevoz blaga čez Bremen taiste ugodnosti, kakor jih daje Gdinja. V tem ostrem konkurenčnem boju ima Gdinja na vsak način vso nado na zmago, ker je po svoji politiki in vseh svojih interesih tesno zvezana z zaledjem: z državami Male antante.

Novi most čez Donavo bo približal Gdinjo tudi Jugoslaviji. Tako bo nastala neposredna železniška zveza med državami Male antante in Poljsko, ki bo največjega pomena v miru in vojni.

Spomenik v živi skali: orjaški Washingtonov spomenik v granitnem skalovju Črnih gor (južna Dakota). Spomenik ima zgled samo v orjaških faraonskih spomenikih Egipta.

Nove prometne zveze med slovanskimi državami

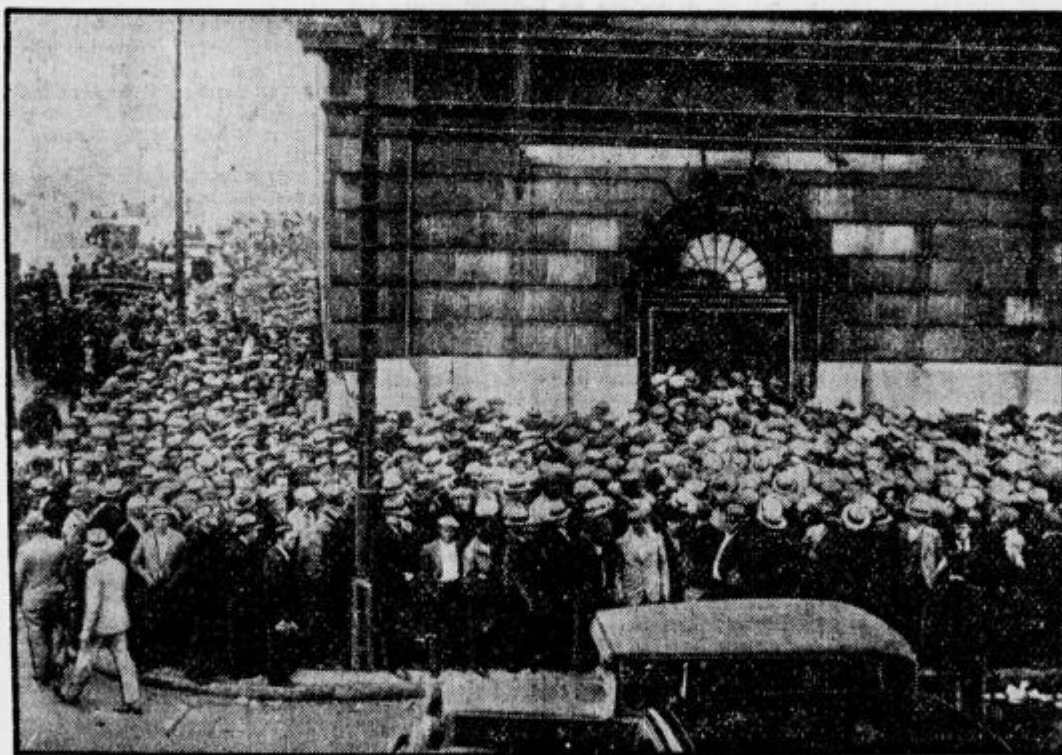
Za gospodarsko zblizanje — a seveda tudi za morebitno medsebojno pomoč v vojni stiski — med državami Male antante in Poljsko so predvsem potrebne dobre prometne zveze.

Danes ima Češkoslovaška dejansko eno samo neodvisno zvezo z Jugoslavijo: po Donavi. Inače se mora posluževati prevoza čez Avstrijo. Ravno tako je tudi zvezo med Češkoslovaško in Rumunijo. In celo Jugoslavija in Rumunija nimata prave zveze med seboj. Most čez Donavo med Belgradom in Pančevom bo pač omogočil neposredno železniško zvezo med obema deželama; toda ta proga leži tik ob madjarski meji in je dolga 930 km.

Zdaj se je slednjič začel graditi ogromen most med Jugoslavijo in Rumunijo, ki bo neizmerne strategičnega in gospodarskega pomena. Ta most med Brzo Palanko in rumunsko vasico Tigenasi bo omogočil neposredno železniško zvezo med Belgradom in Bukareštom po progi, ki bo dolga samo 340 km.

Ta most bo pa še večjega pomena za direktno zvezo med Jugoslavijo in poljskimi lukami po deželah Male antante, in obratno za direktno zvezo Poljske z južnimi morji.

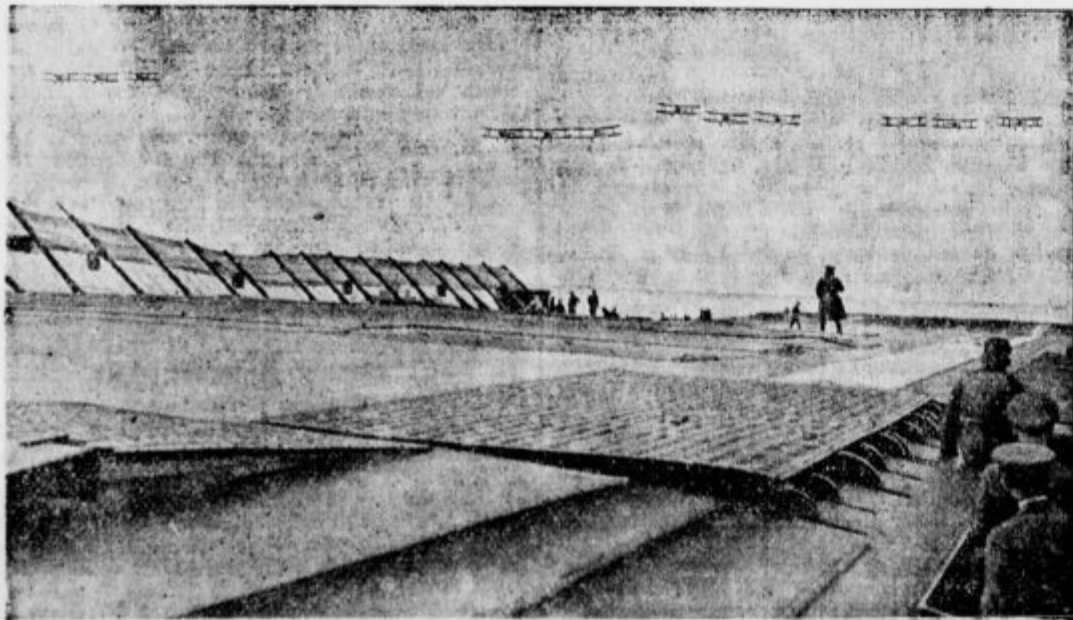
Severna poljska pristanišča, predvsem Gdinja, postajajo vedno važnejše izvozne luke za Češkoslovaško in Rumunijo. Nova železnica iz

Pred Fordovim delovnim uradom v Detroitu: Brezposelni čakajo na sprejem. Da si pridobi javne simpatije, je Ford sprejel na delo 5000 brezposelnih vojnih veteranov.

Koliko ljudi je žrtvovala Japonska v Mandžuriji

V teku dvehletnih bojov v Mandžuriji je izgubila japonska armada do 15. septembra t. l. 2930 mož in podčastnikov in 203 častnike. Razen tega je bilo ubitih ali je umrlo za ranami 233 prostovoljcev.

Plavajoče pristajališče za vojne letalce: prizor z zadnjih angleških zračnih manevrov, ko se bliža letalski materni ladji brodov 12 letal.

Rumunski prestolonaslednik v vojaški službi: O priliki kraljevega sestanka v Sinaji se je vojaške smotre udeležil tudi prestolonaslednik Mihael (X) kot navaden vojak.

Potres v Abruzzi: porušena vas. Potres je trajal 10 sekund in je povzročil ogromno škodo. Ljudi je bilo 8 ubitih in 70 ranjenih.

Tudi mačke dobe znamke

Praška mestna občinska uprava, ki ji dela ravnotežje med izdatki in dohodki prav tako hude težave, kakor se to godi bolj ali manj po vseh velikih mestnih občinah, je sedaj zopet sprožila vprašanje davka na mačke. Mestni očetje sicer priznavajo, da je mačka koristna žival, toda marsikje pomenja luksuz in jo je treba obdavčiti kakor pse.

Nemški begunci na Francoskem

Pariški dnevniki so našli na temelju uradnih podatkov v Parizu in okolici 5200 nemških beguncev. Med njimi je največ delavcev in uslužbencev — 2400. Med ostalimi poklici so najbolj številno zastopani: trgovci — 1080, visokošolci — 370, častniki — 110, odvetniki — 100, igralci in glasbeniki — 90, uradniki — 60, zobotehniki — 50 itd. Alzacija šteje do deset tisoč beguncev. Vsega je našlo na Francoskem zavetišče do 18.000 nemških beguncev, med katerimi so dokaj številni Židje.

Predobrosrčen eksekutor

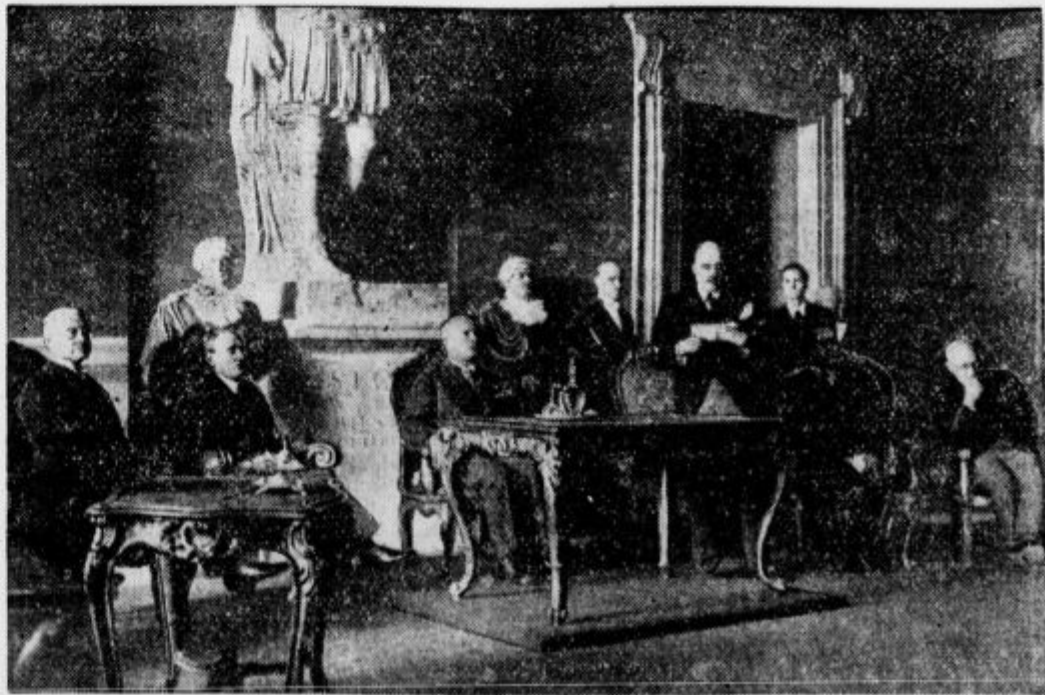
Sodni eksekutor Kleinert v Grünbergu (nemška Slezija) je ponesrečil 18.000 mark uradnega denarja in nato izginil. Te dni so ga našli v Berlinu strašno zapuščenega in zanemarjenega. Kleinert uživa v svojem domačem mestu najboljši glas; preiskava je tudi dognala, da od ponesrečene vsote Kleinert ni porabil zase niti feniga, marveč je zalagal za uboge kmete, ki bi jih moral rubiti. Ker sam ni imel premoženja, je prišlo ponesrečenje slednjič na dan.

Spomenik žrtvam »R. 101«: Na mestu, kjer se je bil ponesrečil veliki angleški zrakoplov »R. 101«, so v nedeljo odkrili spomenik, ki ga vidimo na sliki. Navzoča sta bila francoski in angleški ministrski predsednik.

Napitnina v Italiji

Italija je bila glede napitninskih izdatkov med turisti ena najbolj razvpitih dežel. Zdaj so na Mussolinijevo pobudo rešili tudi to vprašanje. Poslej noben natak ne sme več sprejeti posebne napitnine; namesto tega se pri vseh računih zaračuna v ta namen 8 do 14 odstotkov, kakor je pač obrat prvega, drugega ali tretjega razreda. Natakarka, ki bi še sprejela napitnino, mora gospodar odpustiti.

Volvov kongres v Rimu: Na sliki vidimo odpritev zborovanja mednarodnih elektroznastvenikov, ki se vrši v dvorani Julija Cezarja na Kapitolu.

Mali oglasi

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka petlinna vrstica po Din 2-50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

100 Din

dam onemu, ki mi preskrbi kakršnokoli stalno delo. Vajen sem tudi konj. Indof Ivan, Bohoričeva ul. 25, Ljubljana. (a)

Mladenič

18 let star, išče službo hlapca ali za kako drugo delo. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod šifro »Delo« št. 11709. (a)

Službodobe

Sobarico

s kavcijo, sprejme restavracija »Roža«, Maribor. b

Za prodajalko peciva v kavarni sprejemmo pošteno, mlado dekle. Predstaviti se v četrtek in v petek od 12 do 14 v restavraciji »Emona«. (b)

Iščemo

poštenih in zanesljivih zastopnikov iz vseh krajev Slovenije; lep zaslužek poleg rednega dela. Ponudbe na upravo »SI.« pod značko »Poverjenik« št. 11316. (b)

Vajenci

Mesto vajenca

pri zobotehniku, mehaniku ali elektrotehniku išče mladenič s 4. razr. mešč. šole in maturo. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 11469. (v)

Učenka

ž. trgovino z mešaním blagom, zdrava, pridna, poštena in dela vajenca, s primerno šolsko izobrazbo, se sprejme. Vsa oskrba v hiši. Ponudbe na podružnico »Slovenca« v Celju pod »Pridna in poštena« št. 11724. (v)

Pouk

Stenografija

slovenska ali nemška v popoldanskem ali večernem tečaju najhitreje in najceneje pri Trgovskem učnem zavodu, Pražakova 8. Začetek tečajev 6. okt.

Učni tečaji

Trgov. društva »Merkur« v Ljubljani. — Trgovsko društvo »Merkur« name-rava prirediti ob zadostnem številu udeležencev večerne učne tečaje ob delavnikih od 19 do 21 za slovensko trgovsko korespondenco, knjigovodstvo, strojeprisoje, stenografijo slovensko in nemško, laški in nemški jezik. Prijave v društveni pisarni od 9 do 12 in od 15 do 17 (Gregorčičeva ul. 27, pritličje, Trgovski dom). (u)

Večerni trgov. tečaj

pri Trgovskem učnem zavodu, Pražakova 8-II. — Začetek tečajev 16. okt. Informacije brezplačno pri vodstvu zavoda. u

Šoferska šola

E. Čeh

(bivša Camernikova šoferska šola) Ljubljana, Dunajska c. 36
Šola za poklicne šoferje in amaterje. Prospekti in pojasnila zastoj in franko.

Strojepisni pouk

dva- in trimesečni tečaj za začetnike in izvežbane. Dnevni in večerni tečaji. Šolnina znižana. Dijaki (-inje) poseben popust. Vpisovanje dnevno. Christofor učni zavod, Ljubljana, Domobranska cesta št. 15. (u)

Dijaki

Akademika

ali dijaka sprejemem na stanovanje z vso oskrbo po nizki ceni. Bolgarska ulica 21, Kastelic. (D)

Stanovanje

z zajrkom iščeta 2 dijaka. Naslove v upravo »Slov.« pod št. 11713. (D)

Stanovanja

Stanovanje

dvoriščno, v pritličju, obstoječe iz 2 sob in pritliklin, se odda za 1. november — Povprašati: Aškerčeva cesta 13, med 13 in 14 uro. (č)

Štirisobno stanovanje s kopalnico — oddam. Resljeva 13. (č)

Trisobno stanovanje in pritlikline se odda tudi kot pisarna s 1. novembrom. Dalmatinova ulica št. 3-L, istotako v vili Opekarska cesta 18. Poizve se v stavbi pisarni Rimska cesta 2-L. (č)

Stanovanje

podpritlično, se s 1. novembrom odda za 300 D. Podaljšek Verovškove 47, Sp. Šiška. (č)

Dvosobno stanovanje odda za november ali december. Košmerlj, Lj. v. 7. (č)

Stanovanje

2 sobi, kuhinja in pritlikline, oddam. Zvezna 14, Moste. (č)

Velika soba

s kuhinjo, v podpritličju, se odda solidni stranki. Vpraša se na Mirju, Groharjeva c., lesena vila. č

Samsko sobo

takoj oddam. Prednost dam ženski, ki je čez dan doma. — Cunder Rudolf, Stožice 52, p. Jezica. (s)

Sostanovalca

sprejemam za 130 Din mesečno. Dijaki izključeni. Poizve se: Schmidt, Stari trg 2. (s)

Opremljeno sobo

lepo in zračno, s parketom, elektriko in posebnim vzhodom, blizu hotela »Strukelj«, oddam boljše mu gospodu. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 11703. (s)

Vnajem

Specerijsko trgovino in trafiko oddam ženski. Ponudbe na upravo »SI.« pod »Prometna točka« št. 11565 (n)

Delež na lovišču

v neposredni bližini Ljubljane, oddam. Zelo lahek dohod. Lov je dober držan in se nahaja v njem vsake vrste divjačina: jerebice, zajci, race, ključni itd. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 11704. (n)

Razno

Otroka

sprejemam v rejo po nizki ceni. Marija Boh. Gumnische št. 17, p. Skofljica.

Glasba

Klavirji!

Kupujte na obroke

od Din 400—

prve svetovne fabrikate: Bösendorfer, Steinway, Förster, Petrof, Höpfl, Stingl original, ki so nesporno najboljši! (Lahka precizna mehanika). Prodaja jih izključno le sodni izvedenec in bivši učitelj Glasbene Matice

Alfonz Breznik Aleksandrova cesta 7. Velikanska zaloga vseh glasbenih instrumentov in strun

Kupimo

30—50 vagonov drv, suhih in zdravih bukovih polen. Ponudbe na Bihler Zagreb, Bačvarska ul. 25.

Kupimo

Kupim

30—50 vagonov drv, suhih in zdravih bukovih polen. Ponudbe na Bihler Zagreb, Bačvarska ul. 25.

Jabolka za mošt

in orehe kupuje večje količine Friedmann i Sterk, Zagreb, Vlaška 53. Tel. 20-35. (k)

Srebrne krone

stare zlate in srebrne kupuje RAFINERIJA DRAGIH KOVIN - Ljubljana, Ilirska ulica 36, vhod v Vidovdanske ceste pri gostilni Možina.

Tepke in moštnice

kupim do enega vagona. Ponudbe na upravo »SI.« pod št. 11678. (k)

Plinski aparat in banjo

ev. celo kopalnico, kupim. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Kopalnica« št. 11694. (k)

Jabolka

namizna — kupujemo. Trgovska in gospodarska družba z o. z., Ljubljana.

FILATELIJA

Albumi za marke

kompletne izdaje, sedaj novo izdelani. Zelo praktični, prvovrstna izvedba in izvršitev. Album za marke Bosne - Hercegovine Din 40 Din; za marke Črne Gore 20 Din; za marke Srbije 40 Din; za marke kraljevine Jugoslavije 85 Din. Poština 5 Din. Priporočeno 3 Din več. Predplačilo zneska. Izidor Steiner, Zagreb, Masarykova ulica 5.

Posestva

Parcelo

kupim proti gotovini. Navede naj se velikost in cena za m². Ponudbe pod »Parcela« št. 11695 na upravo »Slovenca«. (p)

Kupim parcelo

na Viču, Glincah, Rožni dolini ali v Trnovem. — Ponudbe na upravo »SI.« pod »Parcela« št. 11697.

Hiše — posestva

od 22.000 dinarjev dalje. Gostilne, graščine - prodaja Posredovalnica Maribor, Franciškanska ulica št. 21. (p)

Trgovina

z modnim blagom, v sredini Zagreba, dobro vpleljena, obstoječa mnogo let, ugodno napredaj. — Ponudbe na Publicitas, Zagreb, pod št. 35475. (p)

Pohištvo

Krasno jedilnico

popolnoma novo, iz orehovitih korenin, prodam. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 11700. (s)

Nudimo vam v nakup

zajamčeno solidno izdelane spalnice, jedilnice, kuhinje itd. Najmoderneje, od fine do preproste izdelave, po zelo ugodnih cenah in tudi pod zares ugodnimi pogoji. — Egidi in Karol Erjavec, zaloga pohištva, Brod (poleg tencenskega mostu), Št. Vid nad Ljubljano. (s)

Spalnice

moderne, orehove korenine, mehke, pleskane, in kuhinjske opreme dobite najceneje pri

Andlovic Matija

Komenskega ulica št. 34.

Prodamo

Nogavice, rokavice

in pletenine Vam audi v veliki izbiri narugodne in najceneje trdka Karl Prelog, Ljubljana. Židovska ulica in Stari trg (l)

Nemški bokser

čistokrven, z rodovnikom, 3 leta star, se prod. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 11541. (l)

Puh za pernice

la beli Din 230— sivi „ 140—

Lepo perje po Din 25—, 35—, 56—, 95—, 180— kg. Puhaste odeje po naročilu najcenejše izdeluje

RUDOLF SEVER MARIJIN TRG ŠT. 2.

Pes čuvaj

rjave barve, se odda. — Ponudbe na upravo »SI.« pod šifro »Dobri čuvaj« št. 11640. (l)

»Kouch«

nov, ugodno prodam. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 11705. (l)

Telefon 2059

Premog suha drva
Pogačnik, Bohoričeva
ulica 5

Nogavice, rokavice robe, perilo, torbice, kravate
nizke cene samo pri

PETELINC-u

Ljubljana, ob vodi blizu Prešernovega spomenika.

Drva, premog Jerančič

Karlovška cesta 8

Telefon 34-57

VINA

dolenjska, štajerska in sploh vseh vrst kupite pri

Centralni vinarni

v Ljubljani.

Mizarji

Najcenejše vezane plošče jelševne, bukovne, Okoume, Panel v velikosti 220/122 in 240/122 dobite po najnižjih cenah v vurniškem skladišču LJUBLJANA, Dunajska 31

Šola se prične

Prodajamo otroške nogavice od 3.50 Din dalje, damske nogavice po 12 Din. Nogavice »Bemborg« družba z o. z., Ljubljana, Miklošičeva 14. (l)

Damske plašče

najceneje nudi

I. Tomšič, Ljubljana

Sv. Petra cesta 38

Izdelava po meri.

Več 100 m² humusa

lepega, se odda. Poizve se pri Ljubljanski gradbeni družbi, Slomškova ul. 19. (l)

Podnevi in ponoči

enako toploto, temelini pogoj za zdravje otrok in odraslih, jamči

„ZEPHIR“-peč

Od mnogih zdravnikov priznana za najidealnejše kurjenje.

PROIZVOD:

„ZEPHIR“, tvornica peči d. d., Subotica.

TOVARNIŠKO ZASTOPSTVO:

V Ljubljani: Venceslav Breznik
V Celju: D. Rakusch
V Mariboru: Pinter & Lenard

Kislo zelje

nov, prvovrstno rezano in cele glavice za sarmo, s sodeki v vsaki množini dobavlja po brezkonkurenčnih cenah Gustav Erklavec, Ljubljana. Kodjeljevo 10. Tel. 25-91. l

Specialno izbire

modnih hlač in pumparc dobite najceneje pri Preskerju, Sv. Petra c.

Sveže breskve

debele, namizne hruške kg 3 Din, košare 35 kg. Zdravilni cvetlični med 10 kg 140 Din, 30 kg 370 Din franko kupčeva postaja. — Razpošilja G. Drechsler, Tuzla. (l)

Starinska slika

čez 100 let stara — se prod. Ogleda se v posredovalnici Mrak, Ljubljana. (l)

Šivalni stroj

pogreznjen, prvovrstna znamka, se poceni prod. Dvorakova ulica št. 3-L, levo. (l)

Vina

Tavčarjeva 3. prvovrst prvovrstna kvaliteta — rizling, sauvignon, rulanec, traminec, portugizec, frankovko, dobavlja v večjih in manjših količinah Daruvarska vinogradarska zadruga, Daruvar. (l)

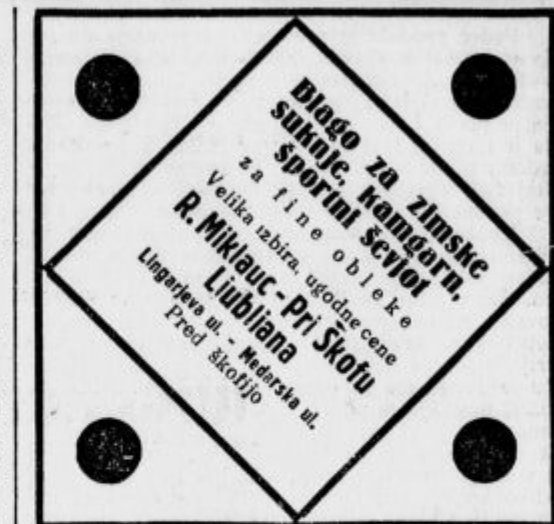
Obrt

Ladijska tla

lepa, suha, smrekova — dobavi po nizki ceni trdka Božnar Pavel, lesna industrija, Polhov gradec.

Debele

luskinate otrobe kupite najceneje pri trdki A. VOLK, LJUBLJANA Resljeva cesta 24.

Objava!

Podpisana sem s 1. oktobrom t. l. prevzela v najem

hotel „Osterberger“

z vsemi restavracijskimi in kavarniškimi prostori. Svojim cenjenim gostom nudim izborno hrano in prvovrstna štajerska vina. Cena za menu je Din 12. Sprejemajo se tudi abonenti na hrano. Potujočemu občinstvu so na razpolago lepe, zračne in čiste sobe.

Za obilen obisk se priporoča

Katica Korošec

najemnica hotela »Osterberger«.

Lokal

z velikimi izložbenimi okni ter 3 postranskimi prostori ob prometni ulici se odda takoj ali pa s 1. novembrom 1933 v najem. Pojasnila se dobe v Gajevi ulici št. 5/1., soba 128.

Po težki bolezni je danes zjutraj umrla, previdena, najina draga sestra

Marija

Pogreb bo v četrtek, dne 5. oktobra 1933 ob 4 pop. iz Zavetišča sv. Jožefa, Vidovdanska c. 9, na pokopališče pri Sv. Križu.

Spomnite se rajne v molitvi!

V Ljubljani, na god sv. Terezike, 3. okt. 1933.

M. Anunciata in Jožef Dostal.

Umrla nam je naša srčno ljubljena soproga, mati, sestra, teta, gospa

Alojzija Zupančič roj. Bartol

previdena s tolažili sv. vere, v 62 letu starosti.

Pogreb naše drage bo v petek, dne 6. oktobra 1933 ob 10 dopoldne izpred hiše žalosti, Rakovnik št. 2, na pokopališče v št. Rupertu.

Rakovnik, dne 3. oktobra 1933.

Žalujoča rodbina Zupančič in ostalo sorodstvo

Mešni pogrebni zavod v Ljubljani